

Tiskovina
Postarna plačana pri post. 1102 Ljubljana

revija Zveze tabornikov Slovenije

tabor

december 2015, letnik LX

Taborniški
koledar 2016

Komet za božič
Nov priročnik za delo z murni

Mladi za
zdravje mladih

TABORNIKI

Kolofon

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Spletna urednica

Jerca Trček (jerca.trcek@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Miha Bejek, Jaka Bevk,
Eva Bolha, Vesna Bitenc, Gašper Cerar,
Borut Cerkvenič, Petra Bregant, Teja Čas,
Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat,
Martin Justin, Primož Kolman,
Frane Merela, Jona Mirnik, Urša Može,
Boris Mrak, Anja Novljan, Živa Novljan,
Tadej Pugelj, Lucija Rojko, Tadeja Rome,
Tomaž Sterniša, Zala Šmid, Domen Šverko,
Blaž Zupancič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6750 izvodov

Revija Tabor sofinancira Ministrstvo za
izobraževanje, znanost in šport RS.

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze
tabornikov Slovenije s poravnano letno
članarino. Članarina in prejemanje revije
sta vezana na koledarsko leto (januar-
december).

Poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev
Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno
številko 792.

ISSN 0492-1127

TABORNIKI

Dejavnosti ZTS
sofinancirajo:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Fundacija za šport

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

OB PREHODU V LETO 2016 VAM ŽELIMO, DA BI
MED TABORNIKI VEDNO NAŠLI PRIJATELJE,
PA VELIKO NAGAJIVOSTI
TER MIRU VAM IN VAŠIM BLIŽNJIM.

Zgodba z naslovnice

Avtor fotografije: Domen Šverko

Taborniški martinčki

Bohinj, november 2015

Predzadnji vikend novembra se je v Gozdni šoli odvil že tradicionalni 4. vikend, namenjen vodstvom rodov MZT. Med seboj smo se še bolje spoznali in sprijateljili. V soboto smo se kepali in šli na snežni sprehod ter izživel otroke v nas, saj je zapadel prvi sneg. V nedeljo pa so se kot martinčki prišli na sonce pogret David, Anja, Petra, Tinkara, Tilen, Maša in Boštjan. Da bi bil vikend popoln, smo se za konec ustavili še na Bledu na kremšnith!

Aktualno

- 4 Novice / Pridni taborniki in Živahno po območjih
 5 Novice / Od kostanja do snega
 6 Novice / Učimo (se) in Še!
 7 Novice / Občni zbor in mediji ter Migamo

Igra

- 8 Veščine / Veščina Partizanski kurir

Dogodivščina

- 12 Veščine / Vsi drugačni, vsi enakopravni
 14 Naredi sam / Lesena škatla
 16 Zavozlano / Ribiški voz

Raziskovanje

- 17 Orientacija / Lov na darila

- 18 Kosobrinovi pripravki / Nešplja
 19 Z ognjišča / Ovseni piškoti
 20 Varno v naravo / Zavarovanja

- 21 Astronomija / Komet za božič
 22 Taborniška skrinja / Obrnimo novo stran ... koledarja

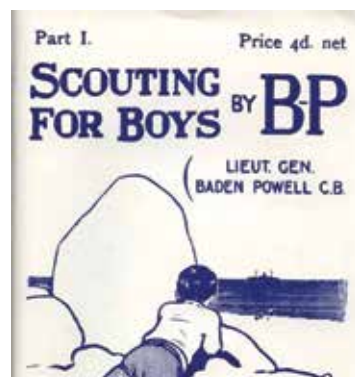
Aktualno

- 24 Tema meseca / Nov priročnik za delo z murni

- 28 Intervju / Polona Vida Čeligoj
 30 Aktualno / Pa ga imamo, ZTSinfo!
 31 Aktualno / Mladi za zdravje mladih
 32 Stran vodstva ZTS / GSAT in Pripravljeni pomagati ter Orientacijska zbirka
 33 Mnenje / Prihaja sneg
 34 Aktualno / Megamodul
 35 Mednarodno / Novičke iz Evrope
 36 Svetkova avantura / Srečenosna slamica
 37 Svetkova avantura / Mladinska izmenjava
 38 Reportaža / ZNOT
 39 Od rodov / Priznanje RHP-jevcem in Piflarji in tekači
 40 Od rodov / V objemu pohorskih gozdov in Kjer ima sneg mlade
 41 Aktualno / Indeks vsebine za leto 2015

Razvedrilo

- 43 Strip o Lisjaki / Lisjaki in prvi sneg
 44 Knjigožer in filmoljub / Scouting for Boys (Ian Hislop)

- 45 Pesmarica / Hello

Aktualno

- 46 Koledar akcij
 47 Zadnja plat

Tabornik je veder

Besedilo: Uredništvo

Novembra nam je narava dala veliko možnosti za različne akcije: od res toplih sončnih dni do snežnih metežev. Taborniki smo vedro sprejeli vsako priložnost!

Kranjsko taborniško razstavo je zasnoval Miha Knific - Pipi.
Foto: Klemen Markelj - Markl

Živahno po območjih

Kranjski taborniki so v taborniškem centru Marindol pripravili razstavo o zgodovini gozdovništva, skavtstva in taborništva v Kranju.

Koroško zvezo tabornikov je na veselih srečanjih obiskalo kar 91 piratov s pravimi prevezami! Na veselih srečanjih **Mestne zveze tabornikov Ljubljana** pa so MČ-ji lahko dobili poslikavo obraza, šli na orientalsko delavnico izdelovanja mozaika in še in še. Ljubljanski vodniki in drugi aktivni taborniki so preživeli pravljичen vikend v Bohinju.

Na prvem srečanju za GootJam se je med taborniki **Gorenjskega območja** kar iskriilo od idej. V **Celjsko-zasavskem** in **Obljubljanskem območju** so izvolili novo vodstvo. Želimo jim, da bi dobro delali!

Pridni taborniki

Letos so nas sveti možje obiskali predčasno: dobili smo **nov informacijski sistem**, ZTSinfo, ki je že na voljo vodstvom rodov. Izšel je nov **priročnik za delo z murni**, ki je dostopen na Stenčasu, v pripravi je tudi **zbirka orientacijskih in topografskih aktivnosti**.

Opravili smo **vrednotenje GSAT**, s katerim smo preverili skladnost delovanja Zveze tabornikov Slovenije z najboljšimi praksami skavtskih organizacij. Nekatere neskladnosti, ki so bile izpostavljene v poročilu, si je izvršni odbor ZTS vedro vzel kot izziv. Udeležili smo se **simpozija Evropske skavtske regije**.

Kup rokavičk, kopic in drugega, kar ste rodovi posredovali v pisarno ZTS za projekt **Pripravljene pomagati**, vztrajno raste. Prejeli smo donacijo flisa, namenjenega rodovom za šivanje. **Rod aragonitnih ježkov Cerkn** je skupaj z Muzejskim društvom Cerkn pripravil delavnico pletenja, mnogi taborniki tudi odhajajo kot prostovoljci pomagati na teren, v nočnih in dnevnih izmenah.

V sklopu partnerskega projekta **Za zdravje mladih** je pričelo svoje usposabljanje skoraj dvajset taborniških promotorjev zdravja, oči nam je odprl tudi posvet o aktualnem stanju na področju zdravja mladih v Sloveniji.

Na prvem srečanju slovenske odprave na **Roverway** se je zbralo skoraj 100 tabornikov, ki poleti odhajajo v Francijo. Orientacijski navdušenci, ki se ne bojijo teme, so se v Moravčah udeležili **Zimskega nočnega orientacijskega tekmovanja**. Tisti, ki so bili na **Grofu**, pa so se razveselili "aftermovieja", ki je prispel na splet pred kratkim.

Vesela srečanja MZT. Foto: Domen Šverko

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za januarско številko je v ponedeljek, **21. decembra!**

Od kostanja do snega

Mnogi rodovi so pripravili prve rodove akcije. Člani **Rodu belega konja Slovenske Konjice** so se predstavili drug drugemu ob peki pic, **Rod močvirski tulipani Ljubljana** je lovil lisico ob kostanju. Slednjega so pekli tudi v **Rodu trnovskih regljačev Ljubljana** ter na pikniku za člane **Rodu Mladi bori Ajdovščina** in njihove starše. **Rod srebrnih krtov Idrija** je organiziral piknik na Pšenku, **Rod soških mejašev Nova Gorica** pa v Čepovanu, kjer je vadil preživetje v naravi.

Napočil je tudi slavnostni čas: **Rod zelenega Žirka Žiri** je dobro preizkusil MČ-je, če si zaslužijo nove rutice, **Rod snežniških ruševcev Ilirska Bistrica** pa je preveril orientacijo pri GG-jih. Z novimi ruticami so zablesteli tudi v **Rodu jadranskih stražarjev Izola** in **Rodu morskih viharnikov Portorož** ter posebej veliko članov **Rodu Mrzli studenec Mislinja!**

Drugi so jih dobili na jesenovanju, recimo na GG dogodivščini **Rodu Rožnik Ljubljana**. Člane **Rodu kraških viharnikov Postojna** so rutice pričakale v piñati! Sicer so si na jesenovanju ogledali stare slike vodnikov in so izdelovali ptičje hišice.

V **Rodu XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** so rutice osvojili na jesenovanju na temo Kung fu pande. Isto temo so izbrali v **Rodu Jezerski zmaj Velenje**, kjer so npr. vadili disciplino s pospravljanjem sob in pogum na orientiringu v snežnem metežu.

GG-ji **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** so se prelevili v čarovnike, taborniki **Rodu Bičkova skala Ljubljana** pa v minione, učili so se izdelovati herbarij in preprost kompas. GG-ji, gradbinci **Rodu Srnjak Logatec** so gradili na znanju, **Rod soških mejašev Nova Gorica** pa je šel v svet pravljic. **Mladi bori** so na Kovku imeli napad na tabor oz. bučo in so izvežbali kuharske spretnosti, **Rod bistriških gamsov Kamnik** pa je izrezoval buče.

Na dvodnevni akciji so GG-ji **Rodu Črnega mrava Ljubljana** spoznali varno rabo orodja, naredili drog za stepanje preprog, držala za toaletni papir. V **Rodu aragonitnih ježkov** so GG-ji spoznavali orientacijo. **Rod jadranskih stražarjev Izola** se je odpravil na jesenovanje, a pristal na sneženem zimovanju.

Sneg nam je verjetno tudi dal idejo za filmske večere: organizirali so ga v **Rodu kranjskega jegliča Spodnja Idrija** in **Rodu Tršati tur Ljubljana**. **Rod Enajsta šola Vrhnika**, ki ga je sneg zametel že na izletu v Stari maln, je članom uredil popust za ogled filma Everest v lokalni dvorani. PP-jem **Rodu II. grupe odredov Celje** pa se je "vrtel drug film", saj so sobo za pobeg zapustili v manj kot eni uri.

Piñata z ruticami postojnskih tabornikov. Foto: Pija Šarko

Jesenovanje Kung fu pand iz Velenja. Foto: Nina Dobnik

Koroški jeklarji so namesto kostanjev kuhali golaž. Foto: Arhiv RKJ

Učimo (se)

Rodovi so se posvetili urjenju sivih celic: **Rod sivih jelš Trebnje** je obiskal ljubljansko Hišo eksperimentov, raziskal mesto v snežnem metežu. **Rod Topli vrelec Topolšica** je z vodniki obnovil znanje prve pomoči, po gozdni učni poti pa je šel **Rod bistrega potoka Muta**. **Rod Severni kurir Slovenj Gradec** se je poučil o rabi radijskih zvez za potrebe civilne zaščite. Na osnovni šoli pa so otroke naučili, kaj počnejo taborniki! **Rod Hudi potok Šmartno ob Paki** je staršem in drugim predstavil fotoorientacijo, lokostrelstvo ter - golaž.

Rod Črnega mrava je sadil različne rastline, da bo imel zalogo čajev za celo leto ter opremil domačo lekarno. Posneli so filmček z navodili za sajenje! **Rašiški rod Šmartno** je vadil preživetje v naravi: izrezljali so žlice, spletili vrv, postavili bivak z zobno nitko in astrofolijo. Na PP večeru so izvedeli več o Severni Ameriki. **Rod srebrnih krtov** je organiziral predavanje o jamboreeju na Japonskem v mladinskem centru. **Rod XI. SNOUB** se je v Avstriji seznanil s proizvodnjo čokolade ter piva.

Rod Podkovani krap Ljubljana je obiskal ljubljansko Dramo, kjer je spoznal poklice, povezane s pripravo predstave, ki so si jo tudi ogledali. **Rod Zelena Rogla Zreče** je pripravil filmček o izmenjavi v Splitu: mladi iz Romunije, Češke, Slovenije in Hrvaške so spoznavali svoje ambicije in ljudi, ki so zaposleni v manj poznanih poklicih, kot je npr. obiralec oliv.

Rodovi so pripravili tudi akcije samo za MČ-je: **Rod Samorastniki Ljubljana** je na Rožniku z njimi spoznaval Ivana Cankarja. **Rod dobre volje Ljubljana** je šel v živalski vrt, kjer so nekateri MČ-ji lahko hranili medveda. **Rod Črno jezero Slovenska Bistrica** jih je peljal po močeradovi poti, pripravil pa je tudi skupni vodov sestanek za MČ-je in GG-je. **Rod skalnih taborov Domžale** si je ogledal jamo Pekel. **Aragonitni ježki** pa so najmlajše peljali na družinski izlet na Most na Soči, kjer so izvedeli, kako je nastalo jezero, ter v novogoriško hišo eksperimentov, kjer so izdelali svojo vrtavko!

Črni mravi so na pionirskem vikendu celo postavili most!
Foto: Anže Zaletel - Miško

Še!

Rod Sergeja Mašere Piran je pripravil nove police za shranjevanje šotorov, njihove tabornice so darovale kri. **Kraški viharniki** zbirajo stvari za novo kuhinjo, **Jezerski zmaji** pa si želijo pianino! Vod Zlobce iz **Rodu Pusti grad Šoštanj** se je družil s Čokoladkami iz vrst **logaških Srnjakov**. **Rašiški rod** je s PP-ji organiziral izmenjevalnico oblek in knjig, **Rod svobodnega risa Kočevje** pa je na Miklavževem sejmu delil venčke iz naravnih materialov, ki so jih izdelali sami. Pohvala gre **Rodu Hudi potok Šmartno ob Paki**, ki je prejel županovo priznanje za 10 let aktivnega delovanja v domači občini. Mmm!

Snežniški ruševci so zaradi snežnega meteža preživeli del jesenovanja ob svečah in imprologi. Foto: Andreja Mršnik

Fotka meseca

Kitarski mojster iz Rodu Hudi potok
Šmartno ob Paki. Foto: Diana Podgoršek

Občni zbori in mediji

Mnogi rodovi so pripravili občni zbor. Posvetovali so se **Kraški viharniki**, **Rod Srnjak** pa je dobil novo vodstvo! Predstavljali smo se v medijih: **Rod Jezerski zmaj** v taborniškem kotičku na frekvencah Mojega radia, **Črni mrav** v Mojem magazinu, glasilu svoje četrti, **Rod II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor** pa je na Radiu Maribor predstavil projekt Za zdravje mladih.

Migamo

Tudi razmigali smo se: **Rod zelenega Žirka** je šel na Kum ter v Vodno mesto Atlantis, tja so šli tudi **Aragonitni ježki**. **Rod Ukročena reka Maribor** je drsal in mišice krepil na delovni akciji v svoji koči na Glažuti.

Rod Hudi potok se je najprej sam, nato pa skupaj z **Rodom Lilijski grič Pesje** vadil v kraji zastave. RLG-jevci so tudi peljali svoje 4. razrede na nočni orientiring. **Rod gorjanskih tabornikov Novo mesto** je najmlajše peljal na nočni potep skozi pravljično, **Rod bistriških gamsov** je

pripravil ilegalca ter lov za zakladom. **Rod Sivega volka Ljubljana** je na ROT-u (Roza orientacijskem tekmovanju) s svetlečimi palčkami oddajal semafor in se sladkal z roza pudingom! **Rod dveh rek Medvode** je organiziral orientacijo in lov na lisico, **Rod Srnjak** pa lov na lisico Hrib izgubljenih. Res jih ni nič strah, zato so njihovi PP-ji v Kranju pripravili še hišo strahov!

Rod Jezerska Ščuka Cerknica se je vzel na Slivnico, **Rod koroških jeklarjev** je šel na pohod v spomin Poldeta Eberla-Jamskega ter v Radljah ob Dravi organiziral prvo letošnjo tekmo Koroške orientacijske lige. **Rod Samorastniki** se je z GG-ji vzel na Kriško goro, podobno je organiziral **Rod skalnih taborov**. O **Rodu Bičkova skala** je društvo prijateljev mladine poročalo, da so jih ujeli pri "divjanju po hosti" oziroma orientaciji. Ogrelji so se tudi v **Rodu kraških viharnikov** in podjetju Borzen ter skupaj pogozdovali na Mačkovcu. Mmm!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravljamo v uredništvu, črpamo pa iz informacij, ki jih pošljete rodovi ali jih izbrskamo na vaših spletnih straneh. Rodove zato prosimo, da nam na revija.tabor@taborniki.si na kratko opišete, kaj ste počeli v preteklem mesecu. Pošljite nam tudi novičko za rubriko **Od rodov**, ki naj bo dolga največ 1300 znakov s presledki. In seveda **izbor fotografij**, ki vas prikažejo v najboljši luči. A ne pozabite sporočiti imen avtorjev!

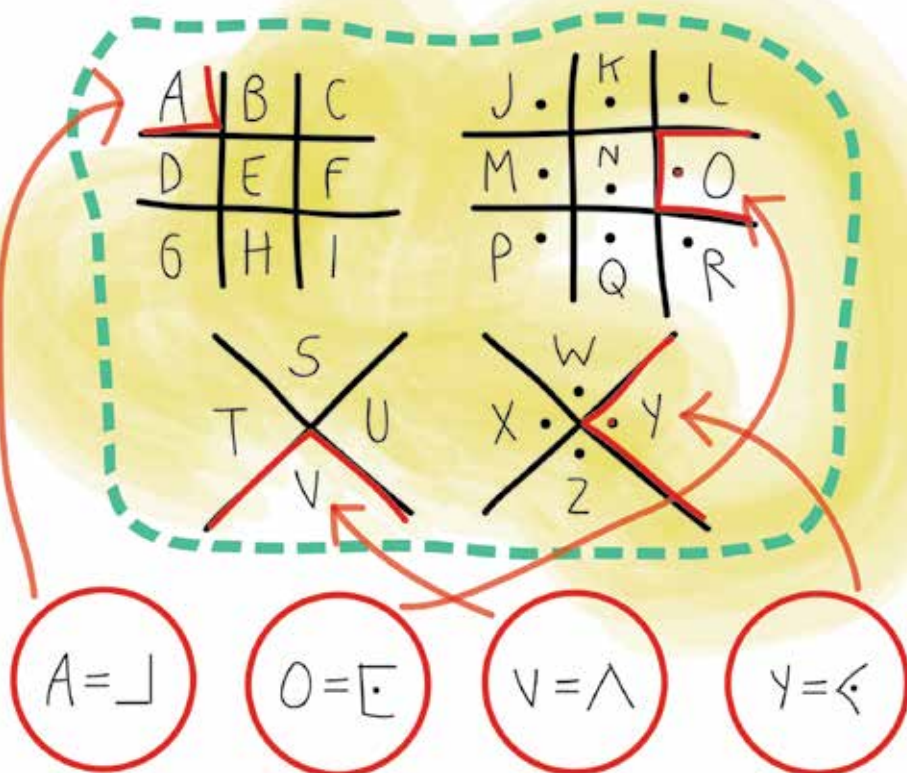
Šifriranje

Besedilo: Mark Baltič, slike: Maša Pušnik

Ljudje imajo že od nekdaj skrivnosti – če so jih želeli zaupati še prijatelju, so bili primorani najti način, kako sporočilo skrivoma predati. Zato so si izmislili prebrisanane načine zapisa sporočil, tako da jih ne razume nihče drug razen prijatelja.

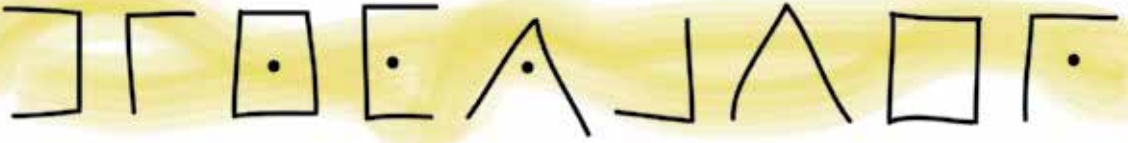
1. PROSTOZIDARSKA ŠIFRA

Šifra izhaja iz 18. stoletja. Uporabljali so jo prostozidarji za prikrivanje svojih tajnih zapiskov. Za šifriranje si pomagamo s spodnjimi tabelami:

Če želimo napisati črko A, poiščemo tabelo, v kateri se črka A nahaja, in prerišemo obliko prostora, ki ga obdaja. Podobno storimo tudi za vse ostale črke (npr. O, V in Y)

Tako s prostozidarsko šifro napišemo besedo DINOZAVER.

Prostozidarska šifra ne vsebuje šumnikov (š, č, ž),
za to lahko namesto njih uporabljajš črke s, c, z.

2. ADFGX ŠIFRA

To je nemški šifrirni sistem iz 1. svetovne vojne.

Tabelo za šifriranje narišemo tako, kot je prikazano spodaj:

	A	D	F	G	X
1	B	K	C	R	L
2	P	S	M	J	E
3	H	U	A	O	V
4	D	G	T	J	Č
5	N	Ž	F	Z	I

$$U = 3D$$

$$\text{š} = 4G$$

$$F = 5F$$

$$M = 2F$$

V tabelo NAKLJUČNO vsfavimo črke abecede.

Če želimo napisati npr. črko U, pogledamo:

1. v kateri vrstici se nahaja (v našem primeru v vrstici 3),
2. v katerem stolpcu se nahaja (v našem primeru v stolpcu D).

Tako z ADFGX šifro napišemo besedo MOČERAD.

ZF 3G 4X 2X 1G 3F 4A

DEŠIFRIRAJ SAM!

Dešifriraj spodnji besedi (pri tem si pomagaj s prejšnjima tabelicama) in izvedel/izvedela boš:

1. Katera ptica živi v zelo mrzlih krajih?

└ ┌ □ 7 ^ Γ □

2. Katera žival pojé liste z najvišjih vej, a ne pleza po drevesu?

5D 5X 1G 3F 5F 3F

Spodaj si lahko izrežeš tabelici - ena je za te, druga pa za prijatelja/prijateljico. S pomočjo tabelic si lahko izmenjujeta skrita sporočila. Poleg sta še prazni, v kateri lahko sam/sama zapišeš abecedo na svoj način. Ne pozabi - tabelici morata biti enaki.

	A	D	F	G	X
1	B	K	C	R	L
2	P	J	M	J	E
3	H	U	A	O	V
4	D	G	T	Š	Č
5	N	Ž	F	Z	I

	A	D	F	G	X
1					
2					
3					
4					
5					

	A	D	F	G	X
1	B	K	C	R	L
2	P	J	M	J	E
3	H	U	A	O	V
4	D	G	T	Š	Č
5	N	Ž	F	Z	I

	A	D	F	G	X
1					
2					
3					
4					
5					

Ali poznaš še kakšno skrivno pisavo? Povej vodniku in skupaj lahko naučita ostale člane voda. Izmislite si lahko tudi svojo vodovo skrivno pisavo, s katero npr. pišete vodovo kroniko.

Tina zaupa skrivnost: Najbolj vztrajni šifranti lahko osvojite tudi večino Partizanski kurir!

Vsi drugačni, vsi enakopravni

Besedilo: Matic Dolenc - Medo, fotografija: Pija Šarko

Podobe ljudi, ki prečkajo našo državo v iskanju boljšega življenja, so v medijih zelo raznolike, pogosto nasprotujoče si. Da o socialnih omrežjih sploh ne govorimo. Hitro naletimo na ekstremna razmišljanja. Ste kdaj premislili o objavah, ki ste jih zasledili in ugotovili, da se s katero ne strinjate?

“Dolgo časa se že vije zgodba o ljudeh, ki v prepričanju po boljšem življenju stopajo na pot proti Evropi. Še kar nekaj časa ji bomo priča. Podobe v medijih so si zelo različne. Težko je razločevati resničnost od pripovedi. Edina stvar, ki je gotova, je, da se to dogaja. Ne smemo se deliti in se sovražiti vsepovprek. Prav zdaj moramo držati skupaj, sprejemati drug drugega in sprejemati drugačnost. Rešitve ne poznam, vem pa, da še več vojne ni rešitev. Svet, ki prihaja, bo drugačen, bodimo pripravljeni in pojdemo skupaj z njim!” Tako je zapisal načelnik Zveze tabornikov Slovenije Domen Uršič - Medo.

Na socialnih omrežjih se pogosto pojavljajo slike beguncev s pametnimi telefoni. “Joj, takega telefona še jaz nimam!” Ste pomislili, da je to skoraj vse, kar je človeku na fotografiji ostalo? Da je to njegova edina vez z domačimi, z ostalim svetom? Še boljši primer tega, kako ljudje na različne načine razumemo isto stvar, so slike odpadkov, ki jih skupine beguncev pustijo za seboj. Logično je, da velika množica ljudi ne more za seboj pustiti enakega prostora, kot ga je dobila v uporabo. Samo pomislite, koliko časa potrebujete, da spravite v red jaso, na kateri ste bivakirali z vodom!

S tem vam nočem povedati, da morate podvomiti v vse, kar preberete, ampak da poskusite stvari pogledati tudi z druge plati. **Poskusite kritično razmišljati.** Sam veliko preberem o tej temi, vendar se največ naučim, ko se pogovarjamo s prijatelji. Sploh če imamo več različnih pogledov na situacijo. Tako lahko vsakdo zagovarja svoje stališče, navede svoje razloge. Pogovor je lahko še zabavnejši, če se **vsak postavi v eno vlogo.** Na ta način moraš zagovarjati mnenje vloge, ki jo igraš, ne pa svojega lastnega mnenja.

Moramo se zavedati, da smo tudi mi za nekatere “drugačni”. Zato je fino, da se pogovarjamo o stereotipih in predsodkih o “drugačnih” ter jih izpodbijamo. Planet, na katerem živimo, je namreč od vseh nas. In le v skupnem sožitju bomo najlažje shajali. V nadaljevanju vam prilagam opis aktivnosti, ki jo lahko izvedete v vodu, da bi se pogovorili o stereotipih in predsodkih od drugih kultur ali skupin ljudi.

Vid osvaja veščine: S pomočjo pogovora o različnih vrstah medijev in tem, kaj pomeni nepristransko poročati o dogodkih, smo osvajali veščini Vodov kronist in Poročevalec!

Nisem rasist, ampak ...

Aktivnost je namenjena skupini GG-jev (za 15-20 gozdoznikov), sposodili pa smo si jo pri jamboreeju, ki je leta 2011 potekal na Švedskem. Vodja debate je vodnik.

Na delavnici se udeleženci soočijo z lastnimi predsodki, ki jih imajo o ljudeh, in se zavedajo, da tudi če nisi rasist, lahko imaš predsodke o drugih ljudeh. Da bi to dosegli, si z GG-ji zamislimo, da bomo morali deliti spalni kupe na vlaku z različnimi predstavniki drugih kultur in skupin ljudi. Izbrati bomo morali tiste skupine, s katerimi bi si želeli deliti kupe, in tiste, s katerimi si ga ne bi želeli deliti.

Vodnik naredi **seznam različnih kultur in skupin ljudi**, člani mu ga lahko poskušajo dopolniti. Primeri: Madžar, Jud, Hrvat, Američan, Tibetanec, Sirec, Albanec, župnik, neonacist, gej, brezdomec ... Za vsakega od teh napišemo tudi kratek opis. Primer: Američan ves čas gleda v svoj telefon in se ne zdi pretirano komunikativen. Slep harmonikaš, doma iz Madžarske. In tako naprej.

Ko imamo seznam narejen, naj vsak posameznik (brez posvetovanja z drugimi) na papir napiše **tri predstavnike, s katerimi bi najraje potoval**, ter tri predstavnike, **s katerimi ne bi želel potovati v istem kupeju**.

Naslednji korak je, da oblikujemo **štiri skupine** s približno štirimi člani. Člani se v skupini med seboj pogovarjajo o ljudeh, ki so jih izbrali. Vsak razloži, zakaj je izbral te ljudi, na koncu pa skušajo kot skupina narediti skupen seznam treh oseb, s katerimi bi želeli potovati, in treh ljudi, s katerimi ne bi želeli.

Nato stvar še malo otežimo in **združimo po dve skupini**, ki ponovno predebatirata svojo izbiro ter spet naredita seznam najljubših in neljubih treh.

Na koncu se vsi združimo v **eno veliko skupino** in naredimo skupni seznam treh ljudi, s katerimi bi želeli, in treh, s katerimi ne bi želeli potovati. V skupini se pogovarjamo o tem, kje je prihajalo do nesoglasij, kje smo opazili podobnosti pri izbiranju ljudi. Nato lahko vodnik nadaljuje z vprašanji, kot so: Kako realni so predstavljeni primeri? Je kdo v skupini že doživel podobno situacijo v resničnem življenju? Kateri so bili glavni dejavniki, ki so vplivali na vaše individualne odločitve? Če skupini ni uspelo priti do skupnih zaključkov, zakaj ne? Kaj je bilo najtežje? Kateri stereotipi povezujejo seznam potnikov? Ali so stereotipi v opisih splošni ali so nastali v naši domišljiji? Kako bi se počutil, če bi se znašel v razmerah, v katerih si nihče ne bi želel deliti kupeja s tabo? Pomembno je, da vsi spoštujejo mnenja drug drugega in ne zaidejo v konflikte.

Ni vedno enostavno vstati in spregovoriti. Včasih je to celo neprijetno. Ampak tisto, česar se pogosto ne zavedamo, je, da nismo sami, obstajajo še drugi, ki pogosto čutijo enako in so pripravljeni, da se izrečejo proti predsodkom, nestrpnosti in rasizmu. Vedno je nekaj, kar lahko storimo, sami ali skupaj z drugimi.

Skupaj premislite o tem, ali je v vaši skupnosti kdo, ki je žrtev stereotipov in predsodkov. Premislite, kdo so in kako se lahko povežete z njimi. Bi lahko kaj storili za njih? Bi jim lahko kako pomagali?

Lesena škatla

Besedilo in fotografije: Tomaz Sterniša

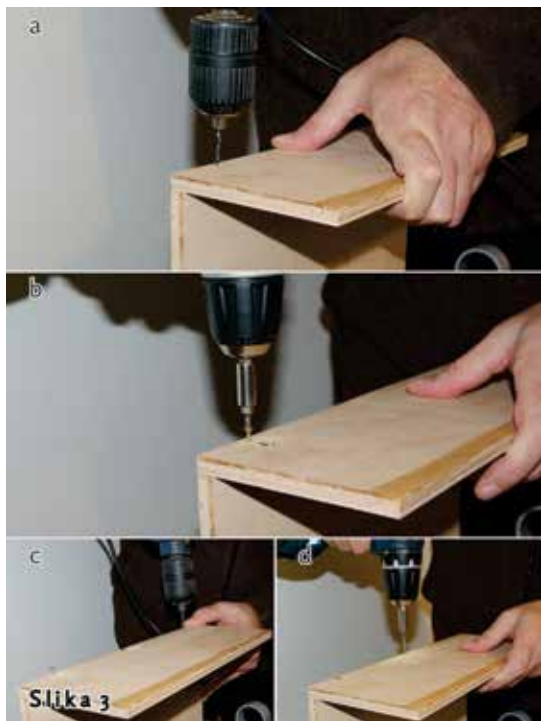
Zima je primeren čas, da pospravimo taborniško sobo, skladišče in podobno. Z minimalnimi stroški si lahko po meri naredimo lesene škatle, v katere spravimo stvari, ki se sicer "valjajo okoli".

Uporabili smo 1 cm debelo bukovo vezano ploščo. Za izdelavo škatle velikosti 36 x 25 x 12 cm potrebujemo en kos velikosti 34 x 23 cm za dno in po dva kosa velikosti 34 x 12 cm in 25 x 12 cm za stranice (Slika 1a). Daljši stranici naj bosta enako dolgi kot dno škatle, krajši pa morata biti za dvojno debelino plošče (2 cm) daljši od širine dna. Vezane plošče nam za majhen strošek na mere narežejo že v trgovini. Seveda lahko izberemo tudi kakšen drug material (iverne, OSB plošče in podobno), mere pa prilagodimo lastnim potrebam.

Od orodja potrebujemo vrtalnik s svedrom (v našem primeru 2 mm), električni vijaknik (ali navaden izvijač), vijake (v našem primeru 25 x 3 mm) in lepilo za les (Slika 1b). Če škatle izdelamo iz iverne ali OSB plošče, vrtalnika ne potrebujemo. Delo si lahko dodatno olajšamo tudi tako, da namesto vijakov uporabimo primerno dolge, tanke žebličke.

Na zunanji strani stranic najprej zarišemo dve ali tri točke, kjer bomo izvrtali luknje za vijake (Slika 2a). Pomembno je, da so označene točke od roba

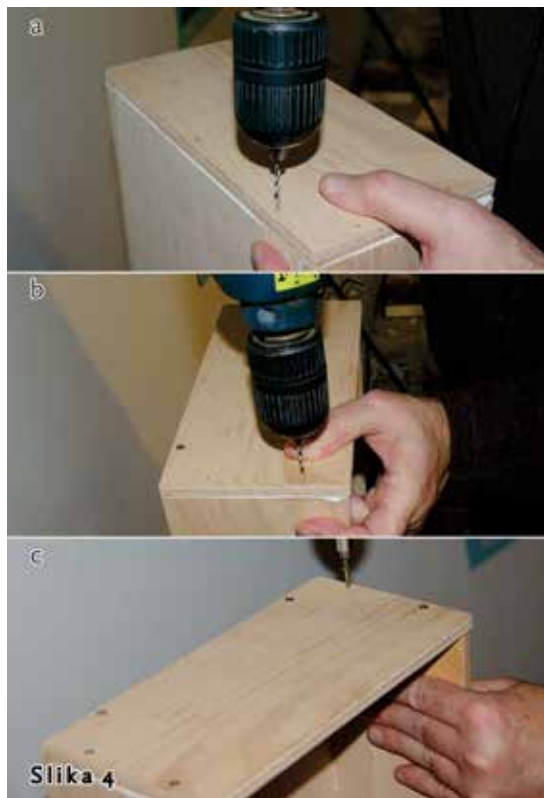

odmaknjene za polovico debeline materiala, v našem primeru 5 mm. Dno škatle vpnemo v primež z daljšim robom navzgor (Slika 2b). Če nimamo primeža, potrebujemo pomočnika, ki drži dno škatle pravokotno na podlago. Po celi dolžini roba dna naneseemo lepilo (Slika 2c) in stranico natančno položimo na rob dna škatle (Slika 2d in 2e).

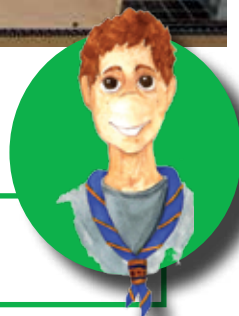
Brez premikanja stranice na označenih točkah izvrtamo luknje (skozi stranico v rob dna), globoke za dolžino vijaka (Slika 3a) in privijemo vijake (Slika 3b). Najlažje je, če najprej izvrtamo eno luknjo in vanjo delno zavijemo vijak (Slika 3c). Tako preprečimo premikanje stranice in omogočimo lažje in bolj natančno vrtanje in zavijanje vijakov (Slika 3c in 3d). Postopek ponovimo še z drugo stranico. Namesto električnega vijačnika lahko uporabimo tudi navaden izvijač, le delo je nekoliko bolj zamudno. Če smo pravilno odmerili točke za vrtanje na stranicah, so luknje izvrtane v sredino roba dna in pri zavijanju vijakov ni bojazni, da bi plošča počila.

Na enak način (z lepljenjem, vrtanjem in zavijanjem vijakov) pritrđimo še krajši stranici. Najprej

ju pritrđimo na dno (Slika 4a), nato pa še na daljši stranici (Slika 4b in 4c). Tako lahko poskrbimo, da se stiki med ploščami dobro prilegajo.

Nekaj izdelanih škatel vidimo na Sliki 6. Lahko jih še zbrusimo z brusilnim papirjem in pobarvamo.

Vid svetuje: Če niste vajeni električnega orodja, na začetku vadite na odpadnem lesu. Z malo vaje in iznajdljivosti vam bo delo v veselje, tudi brez dragih profesionalnih pripomočkov. Pri uporabi električnih orodij poskrbite za varnost pri delu.

Ribiški voz

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Ribiški voz brez dvoma sodi med najbolj uporabne vozle. Zelo lahko ga je zavezati, z njim pa zelo zanesljivo povežemo dve vrvi med seboj.

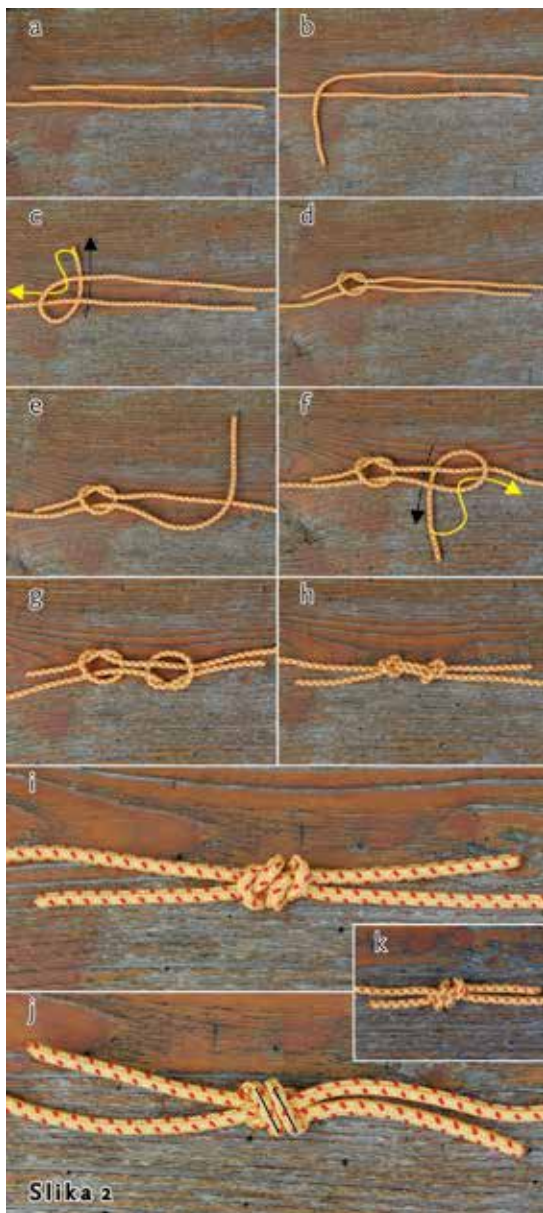
Slika 1

Ribiški voz, ki so ga včasih imenovali tudi podaljševalni voz, je namenjen predvsem zavezovanju dveh vrvic med seboj (Slika 1). Zato je smiselno, da se ga tudi vezati učimo tako. Na primer, med drevesoma, ki sta med seboj oddaljena štiri metre, želimo napeti vrstico, na voljo pa imamo dve vrvi, dolgi po tri metre. Za podaljševanje vrvice uporabimo ribiški voz. Z učenjem na primeru si taborniki zapomnijo, kdaj in kako uporabiti določen voz. Nasprotno se pri učenju vezanja vozlov s kratko vrstico v taborniški sobi, kjer se sicer v kratkem času naučimo hitro zavezati več vozlov, pogosto zgodi, da jih v praksi ne znamo uporabiti.

Vežanje ribiškega vozla začnemo s prostima koncema dveh vrvic, položanima vzporedno (Slika 2a). Prosti konec ene od vrvic speljemo **preko** vzporedne vrvice (Slika 2b), nato pa še nazaj pod obema vrvicama (črna puščica na Sliki 2c). Prosti konec vrvice speljemo skozi nastalo prekrizano polzanko, kot kaže rumena puščica na Sliki 2c. Tako nastane polvoz, zavezan okrog vzporedne vrvice (Slika 2d).

Ves postopek ponovimo še z drugo vrstico. Pomembno je, da začnemo enako, kot pri prvem polvozu. Vrstico speljemo **preko** vzporedne vrvice (Slika 2e), nazaj pod obema vrvicama (črna puščica na Sliki 2f) in prosti konec potegnemo skozi nastalo prekrizano polzanko (rumena puščica na Sliki 2f). Tako dobimo dva polvozla, zavezana okrog vzporednih vrvic (Slika 2g). Vsak polvoz posebej zategnemo (Slika 2h). Vozel dokončamo tako, da zategnemo še daljši vrvi.

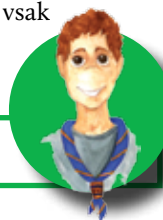
Zavezan ribiški voz, fotografiran z obeh strani, vidimo na Slikah 2i in 2j. Če smo voz zavezali pravilno, se oba polvozla, iz katerih je sestavljen ribiški voz, lepo vzporedno prilegata (črni črti na Sliki 2j). Slabo zavezan ribiški voz vidimo na Sliki 2k.

Slika 2

Tudi če je močno zategnjen, ribiški voz razmeroma lahko odvežemo. Potegnemo za krajša konca vrvic in odvežemo vsak polvoz posebej.

Vid suetuje: Če zavežujemo bolj gladke vrvice, lahko uporabimo ojačani, dvojni ali trojni ribiški voz. Opisi teh vozlov se v različnih virih med seboj nekoliko razlikujejo.

Lov na darila

Besedilo: Jona Mirnik, fotografija: Nina Dobnik

Leto se počasi končuje in tudi taborniki se od starega leta navadno poslovimo s čajanko. Zakaj ne bi mlajšim članom tokrat pripravili lova na darila?

Za najmlajše člane lahko priredimo nekaj podobnega orientaciji v učilnici. Na vsaki KT lahko člani dobijo namig: v kateri škatli na cilju se skriva darilo, kakšne barve je ovoj darila, kdo je darilo pripravil, kako krajšo zgodbo glede naše taborniške šege čajanke, vprašanje glede pomembnejših dogodkov v iztekajočem se letu in tako naprej. Člani se lahko na lov za darilom podajo skupaj s starši ali skupaj z vodnikom. Lov na darila lahko predstavlja odlično priložnost za povezovanje s starši, KT pa lahko tudi izkoristimo za promocijo našega rodu. Kako pripraviti zemljevid prostora, kjer boste imeli čajanko? Pomagajte si s člankom v Taboru, kjer smo opisali orientacijo v učilnici (januar, 2014).

Seveda pa kakšna uganka, izziv in skrita darila zbudijo radovednost in vedoželjnost tudi starejšim.

Če se obdarujete med seboj, lahko nekoliko starejši člani zemljevid z označenim skritim darilom izdelajo kar sami. Pripravite lahko prav poseben orientiring, kjer na KT tabornike namesto zastavic pričakajo svečke in okraski, ki jih navadno obesimo na jelko. Poskrbite, da bodo KT nezahtevne in preproste, saj nihče noče, da bi člani zamudili na pecivo in praznovanje ob čaju! Naloge na točkah pa naj le bodo obarvane s temo obdarovanja, čajanke in refleksije o preteklem letu.

Želimo vam nadvse prijetno poslavljanje od starega leta. V prihajajočem letu pa vam želimo čim več časa, preživetega v naravi, z nasmehom na obrazu, pa naj bo s karto ali brez nje.

Srečno!

Nešplja

(*Mespilus germanica*)

Besedilo in fotografiji: Kosobrin

Je grm ali drevo, visoko do 9 metrov. Drevesa so nekoliko podobna hruškovim. Imajo večje usnjate liste, velike bele cvetove, plodovi so rjavkasto zeleni in so podobni izmaličenemu šipku. Če nešpljo prerežemo, so v odprtini na spodnji strani dobro vidni prekati s semeni.

Na območjih s hladnejšim podnebjem plodovi dozorejo na drevesu. Rastlina izvira iz Irana in se je udomačila skoraj povsod po Evropi. Plodove oberemo žele pozno jeseni in jih shranimo v mrzlem prostoru, na suhem mestu, da se omedijo.

Družina: rožnice

Domača imena: čobica, čupca, prepovedani sad, nešpla.

Tuja imena: Mispel, medlar, pšawa wušpula, mušmula, néflier.

Učinkovine: sladkorji, organske kisline, beljakovine, tanin, rudninske snovi, vitamina A in B.

Uporabnost: Za sladice, pojedimo jih lahko presne, ko so dobro uležane, za marmelade in džeme. Iz njih lahko naredimo žele.

Zdravilnost: Pomaga pri vnetju grla, dlesni in ustne votline, pri driski in za boljšo prebavo.

Za boljšo prebavo

3-krat na dan jemo zrele nešplje, pred vsakim obrokom.

Vnetje grla, dlesni in ustne votline

Liste nešplje skuhamo in si s tekočino spiramo dlesni, za grlo pa tekočino grgramo.

Nešpljeva sladica

Potrebujemo: 1 kg nešpelj, 2 manjši limoni, 3 klinčke, 5 dl jabolčnega soka, 3 kg sladkorja, sladko smetano.

Priloga: Plodove operemo, narežemo, dodamo klinčke, limoni, prilijemo jabolčni sok in jih skuhamo do mehkega. Kuhano kašo pretlačimo skozi laneno krpo. Dodamo sladkor in še enkrat prekuhamo. Dobljeno maso damo v steklene posodice in pustimo, da se ohladi. Na vrh damo še stepeno smetano.

Džem

Potrebujemo: 1 kg nešpelj, 1 kg sladkorja.

Priloga: Oprane nešplje odcedimo, odstranimo pečke in pretlačimo. V posodo damo 1 litra vode ter med mešanjem in segrevanjem dodajamo sladkor. Ko se gosta sladkorna raztopina med vrenjem zbistri, poberemo peno. Nešpljevo kašo mešamo z leseno kuhalnico 30 minut. Vročo maso damo v kozarce in takoj zapremo.

Nešpljev žele

Potrebujemo: 1 kg nešpelj, 1 kg želirnega sladkorja.

Priloga: Nešplje operemo, pustimo, da se odcedijo, in pretlačimo. Stisnemo, da dobimo iz njih sok. Soku dodamo želirni sladkor in 20 minut kuhamo. Še toplo damo v kozarce in zapremo.

Ovseni piškoti

Besedilo in fotografije: Anja Novljan

Sestavine: 250 g ovsenih kosmičev, 1 žlička soli, 1 žlička pecilnega praška, 10 g rjavega sladkorja, 1 žlica stopljenega masla, vroča voda, malo moke.

Potrebščine: posoda, žlica, alu folija, nož.

Čas priprave: 30-45 minut.

Roku se mudi: Ti piškoti so okusen posladek, kadar nimamo veliko časa in energije. Za pozimi, ko se nam recimo mudi na toplu!

V posodi zamešamo 3 količine ovsenih kosmičev, sol, sladkor (če nimamo rjavega, je lahko tudi bel) in pecilni prašek. Dodamo stopljeno maslo in dobro zmešamo skupaj.

Testo na foliji valjamo, dokler ne nastane oblika klobase. Testo nato povaljamo po ostanku kosmičev in ga narežemo na približno 1 cm debele rezine. Koliko piškotov bomo dobili in kako veliki bodo, je odvisno od debeline zvaljanega testa. Piškote nato položimo na dvojno plast folije, ki jo položimo na rob žerjavice oziroma žarečih polen.

Dodamo malo vroče vode, ki bo mešanico držala skupaj. Z vodo ne pretiravamo in se izogibamo temu, da bi kasneje za zgostitev mase dodajali kosmiče, saj tako testo postane preveč slano in suho. Zamešeno testo oblikujemo v kepo, ki jo postavimo na list folije, ki smo ga pred tem nekoliko pomokali.

Pečemo jih 8 do 10 minut, na polovici jih obrnemo. Pri tem pazimo, da se vsi piškoti približno enakomerno pečejo, zato jih moramo med pečenjem nekoliko premikati. Če želimo, lahko piškote do konca spečemo na palici nad ognjem. Vendar so najboljše še nekoliko mehke na sredini.

Zavarovanja

Besedilo: Jure Ausec - Bajs, fotografija: Matic Pandel

Varnost je vedno na prvem mestu. A kljub vsej previdnosti gre lahko pri izvajanju programa, ki je prežet z uporabo nevarnega orodja, ognja, športa in drugih adrenalinskih doživetij, hitro kaj narobe. Zato o varnosti ne smemo razmišljati zgolj kot o fizični varnosti, kjer preprečujemo poškodbe, temveč tudi o pravni in finančni varnosti, ki je s tem povezana.

Mnogi rodovi se premalo zavedajo, kaj vse gre lahko narobe in da v današnjem svetu niti odškodninska tožba v primeru zlomljene noge pri lovu na lisico ni izključena (ne nazadnje se desetletniki brez spremstva potikajo po gozdu). Zato bomo nekaj besed tokrat namenili zavarovanjem.

Nezgodno zavarovanje

Mnoge zavarovalnice ponujajo možnost nezgodnega zavarovanja. Otroci se lahko zavarujejo individualno (včasih dobijo ponudbe že v šoli), navadno pa je ugodnejše skupinsko zavarovanje članov društev. Zavarovanje ponuja odškodnino v primeru bolnišničnega zdravljenja, trajne invalidnosti ali smrti, za zaposlene tudi nadomestilo zaradi nezmožnosti opravljanja dela. Zavarovalne premije in višine zavarovalnih vsot zelo variirajo. Čeprav celoletno zavarovanje članov verjetno ni smiselno, pa velja razmisliti o zavarovanju udeležencev (večdnevni) akcij. Cene se začnejo že pod enim evrom na udeleženca na akcijo.

Zavarovanje odgovornosti

To je zavarovanje za škodo, ki jo zavarovanec povzroči tretji osebi. Zavarovalnica pri tem krije stroške civilnopravnih odškodninskih zahtevkov, ki nastanejo zaradi dejavnosti zavarovanca. Lahko gre za poškodovanje oseb (telesne poškodbe, smrt) ali uničenje oziroma poškodovanje stvari. Če torej z vodom pečete hrenovke na ognju in vam ogenj uide izpod nadzora, pri tem pa pogori del gozda, bo zavarovalnica krila škodo, ki ste jo povzročili imetniku gozda. To zavarovanje je dobro skleniti vsaj za vodstvo rodu (rodova uprava, vodniki, vodstva akcij, vodniki). Izbira zavarovalnic je tudi tu velika.

Zavarovanje pravne odgovornosti

Na tem področju je izbira precej manjša, kljub temu pa je zavarovanje dostopno vsem. Zavarovalnica krije stroške pravnih nasvetov, odvetniških storitev

v primeru sodnih postopkov, izdelavo izvedenskih mnenj in podobne stroške. Zavarovanje velja tako v primeru tožbe proti vam kot v primeru tožbe na vašo pobudo. Če se udeleženec na taborjenju npr. poškoduje in vas starši tožijo, imate krite vse stroške. Podobno velja, če ste npr. podpisali pogodbo za najem tabornega prostora, pa ga je lastnik v vašem terminu oddal nekomu drugemu. Omeniti je vredno tudi možnost enega pravnega nasveta mesečno. Takšno zavarovanje za srednje velik rod lahko dobite že od približno 15 evrov mesečno naprej. Glede na aktivnosti, ki jih izvajamo taborniki, in dejstvo, da ima veliko rodov v lasti tudi nepremičnine, velja torej razmisliti o sklenitvi zavarovanja za rod in njegove funkcionarje.

Besedilo in predelava slike: Primož Kolman

Komet za božič

Kometi so predstavniki Sončnega sistema, ki se nam sem in tja kdaj približajo, tako da jih lahko opazujemo na nebu. V našo bližino jih s svojo gravitacijo zvabi Sonce, okoli katerega potem zaokrožijo po **eliptični ali parabolični tirnici**. Prav po tej tirnici astronomi lahko sklepajo, kdaj se bo kakšen komet ponovno vrnil v našo bližino. Tako ločimo **povratne in nepovratne komete**. Povratni kometi so tisti, katerih tirnica je eliptična in se v bližino Sonca in Zemlje vrnejo že v nekaj letih ali pa šele po nekaj 100 letih. Nepovratni kometi pa so tisti, katerih tirnica je parabolična ali celo hiperbolična. Tem kometom ni možno napovedati točnega časa vrnitve in se lahko vrnejo v našo bližino šele po več tisoč, morda sto tisoč letih ali pa celo zapustijo naš sončni sistem in se nikoli več ne vrnejo.

Ko pridejo kometi v našo bližino, so videti kot megličaste tvorbe, ki imajo, ali pa tudi ne - **repe**. Včasih so jih prav zaradi repov imenovali zvezde repatice, čeprav sploh niso zvezde. Večina znanih astronomov, ki jih poznamo iz zgodovine, je bila lovcev na komete. Kometom so namreč včasih pripisovali močan astrološki pomen in vladarji so si tako poleg osebnega astrologa večkrat privoščili tudi osebnega astronoma, ki je znal časovno napovedati prihod kakega komete ali določiti, kdaj bo nastopil naslednji sončni mrk.

Simbol komete najpogosteje povezujemo z **božičem**, saj naj bi prav zvezda repatica bila tista, ki je napovedala Kristusovo rojstvo. Letos se nam obeta, da bomo za božič imeli na nebu celo pravi komet.

Komet **Catalina** z oznako C/2013 US10 Catalina je nepovratni komet s parabolično tirnico, ki ga ponese vse tja do samega roba Osončja. Njegova obhodna doba okoli Sonca znaša celo več milijonov let. Komet so odkrili pred dvema letoma in sprva mislili, da gre za povraten komet z obhodno dobo 6 let. A kmalu se je izkazalo, da so bile meritve napačne. Komet je nepovraten in kmalu je bilo jasno, da obeta dobro predstavljata na severnem nebu, saj naj bi postal viden celo s prostimi očmi. Od takrat astronomi z nestrpnostjo pričakujejo njegov prihod. In zdaj je tu.

Navidezna pot komete Catalina na zgodnjem jutranjem nebu v mesecu decembru.

Komet Catalina je bil najbližje Soncu 15. novembra letos, ko je dosegel tudi svojo največjo hitrost, 46 km/s, kar je komaj dovolj, da uide Sončevi gravitaciji. Takrat je bil viden le z južnega neba in ga iz naših krajev nismo mogli videti. Zdaj je komet že viden iz naših krajev in ga najdemo na jugovzhodni strani jutranjega neba. 7. decembra se bo srečal z Venero in Luninim krajcem, 31. decembra pa se bo nahajal tik ob zvezdi Arktur, ki je ena od najsvetlejših zvezd našega neba. Dvignil se bo visoko nad obzorje in 17. januarja, ko bo najbližje Zemlji, prečkal zvezde Velikega medveda.

Komet Panstara, posnet spomladi leta 2013 nad Ljubljano s teleobjektivom brez uporabe teleskopa.

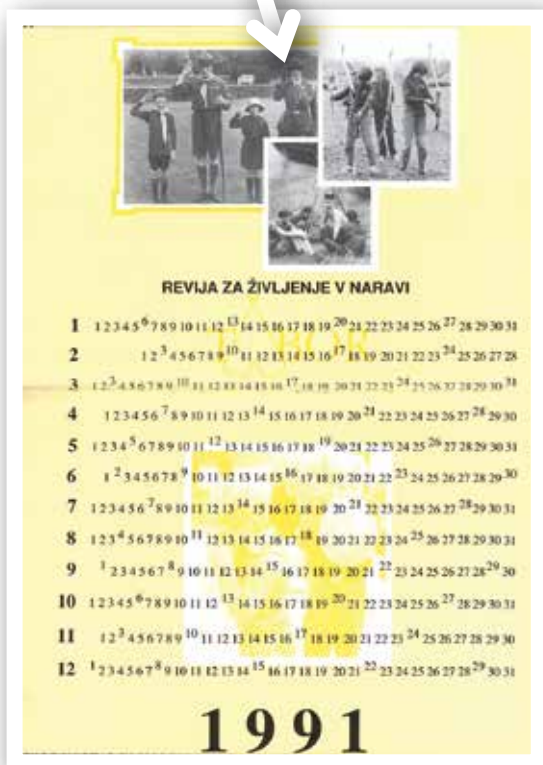
Obrnimo novo stran ... koledarja

Zbral: Miha Bejek, foto: Miha Bejek in arhiv Tabora

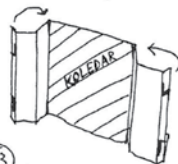
Najlepši čas za vsakega tabornika je čas taborjenja. Takrat se odklopimo od vsakodnevnih domačih opravil - seveda prevzamemo precej novih zadolžitvev, a čas začne teči drugače. Dni in ur nenadoma ne urejata več koledar in ura, ampak taborvodja in dežurni tabora, ki se držita tabornega reda. A taborjenje traja le kakšen teden ali dva, preostalih 52 tednov v letu pa tudi taborniki potrebujemo koledar - za leto 2016 vam ga podarjamo v tej številki Tabora. Pa je bilo vedno tako?

Odgovor smo šli poiskati v arhiv revije Tabor, ki se nahaja na spodnjih policah omare v pisarni ZTS. Koledarji so bili običajno natisnjeni kot dodatek oziroma priloga revije, zato večinoma niso vključeni v vezane letnike, v katerih so zbrane vse številke revije posameznega letnika. A z malo brskanja smo vendarle našli zelo raznolike in zanimive primere.

Koledar za leto 1991 je prvi, ki smo ga našli v arhivu. To je enostaven dvostranski koledar s tremi fotografijami na vrhu: na prvi fotografiji sta ustanovitelj taborniškega gibanja Robert Baden-Powell in njegova žena Olave.

Nekaj koledarjev od leta 1992 naprej je bilo zelo kreativnih in so od bralcev zahtevali precej ročnih spretnosti, da so jih s škarjami in lepilom sestavili v tridimenzionalno obliko. Koledarje iz let 1992 (piramida), 1993 (pokal, morda štafeta) in 1995 (tristrani stolp) smo skenirali, natisnili in samo za vas ponovno sestavili. Originalnih po več kot dvajset letih najbrž ni več kaj dosti po taborniških sobah.

3) Prilogni po črtilnik
črtaj, da dobiš gornjo
délko in zapogni le
hrtiču

Na zadnji strani koledarja za leto 1994 so narisana tudi nazorna navodila, kako ga sestaviti.

Leta 1998 je taborniška domovanja krasil dokaj klasičen, a zelo všečen koledar, na katerem je vsak mesec prinesel novo fotografijo s simpatičnim tabornikom ali tabornico. Na spodnjem delu je bil poleg koledarskega zapisa tudi vsakič nov ekološki nasvet.

Za konec praznovanj 50-letnice Zveze tabornikov Slovenije v letu 2001 smo taborniki dobili v dar poseben koledar za leto 2002, in sicer takšnega v velikosti igralnih kart. Na spodnji strani vsake od 12 kartic so bili natisnjeni "taborniški plonki" (potni znaki, ozvezdja, vozli, ognji ipd.), na zgornji strani pa za vsak mesec posamičen koledarski zapis dni.

Zadnja leta koledarje v Taboru oblikujemo kot dvojne strani na sredini revije, tako da je razpoteg-njen koledar s slikami in označenimi taborniškimi akcijami po posameznih mesecih natisnjen na osmih straneh (štiri na eni in štiri na drugi strani priloge). Za leto 2014 in 2015 je bil koledar oblikovan tako, da smo lahko združili dva koledarja v enega.

Miha razmišlja naprej: Pa še to, letos je prestopno leto. Če ne veste, zakaj imamo 29. februar, uprašajte vodnika!

Mur, mur, mur, murenčki!

Nov priročnik za delo z murni

Besedilo: Nina Kapelj

Mur, mur, mur, murenčki - tole pesem poznamo prav vsi taborniki. Najraje pa jo zapojejo tisti nagajivi taborniki z rumeno rutico okoli vratu. Otroci, ki se z veseljem predstavijo kot murenčki, so v Zvezi tabornikov Slovenije dobili čisto nov taborniški program.

Odlomek iz uvodnega poglavja

Zahteve moderne družbe do posameznikov so vedno višje. Družbeni sistem pritiska na vzgojo in izobraževanje, ki se začena že v obdobju otroštva. Pomembnost vključenosti najmlajših v vse več dodatnih dejavnosti je bistveno večja, kot je bila pred leti. Temu posvečajo pozornost tako starši kot pedagoški delavci v vrtcih, saj je med njimi prevladujoče prepričanje, da zgodnji začetki lahko pripeljejo do vrhunskih rezultatov.

Taborniki po drugi strani nismo ena izmed organizacij oziroma dejavnosti, ki bi otrokom (in staršem) ponujala strmo pot svetovne slave. Je pa taborništvo tudi za murne veliko več kot priložnost za individualni uspeh - je prvi korak šole za življenje. Zato je smiselno dobro in kakovostno delo z najmlajšimi ter razvejano mrežo skupin murnov po celi Sloveniji postaviti ob bok ostalim športnim in umetniškim dejavnostim za predšolske otroke.

Posledica vseh novosti in drugačnega, hitrejšega načina življenja je bila potreba po temeljiti prenovi programa za murne. Skupina taborniških strokovnjakov je kar nekaj let premetavala različne možnosti. Sedaj ga imamo pred nami - program, ki bo vseh še kakšnemu starejšemu taborniku.

Zakaj delati z murni?

Murni so simpatični, nagajivi, igrivi, imajo željo učiti se, spoznavati in raziskovati. Murni so predvsem raziskovalci in varuhi narave - zbuditi želimo željo po raziskovanju narave, da se bodo v naravi počutili dobro (občutek varnosti) ter da bodo naravo spoštovali in varovali. Seveda pa jih uvajamo tudi v "pravo" taborništvo, ki ga bodo izkusili čez nekaj let.

Odlomek iz poglavja Skupina murnov v rodu

Poleg tega želimo zadovoljiti potrebo otrok po šibanju in igri v naravi, iskanju in razvoju interesov posameznih članov, razvijanju sposobnosti komuniciranja in vključevanja v nova okolja in nove situacije ter vključevanju v odločanje pri procesu izvajanja dejavnosti. Starostno vejo murnov smatramo kot obdobje razvoja potencialov, ki bo omogočalo takšno osnovo, da bo otrok tudi v naslednjih razvojnih obdobjih uspešno napredoval. Konkretni cilji so vezani na razvojne cilje in predstavljeni v poglavju Programske dejavnosti.

Zakaj pa bi rod sploh imel murne?

Kaj torej potrebujemo za skupino murnov: skupino navdušenih predšolskih otrok. Starše, ki v taborniškem programu vidijo vrednost. Vodnika, ki ima potrebno pedagoško znanje, se rad igra in raziskuje in je zraven še malo očeta ali mame.

Ker je teza, da to življenjsko obdobje postavlja temelje za razvoj govora, socialnih veščin in vrednot (v stilu "vse, kar moram vedeti, sem se naučil v vrtcu"), so razmislek, načrtni pristop in izvajanje programa za murne še toliko bolj smiselni.

Odlomek iz poglavja Skupina murnov v rodu

Število rodov, ki izvajajo program za to starostno vejo, ni veliko (okoli 10, odvisno od posameznega leta). Izmed razlogov za manjši interes sta verjetno najbolj pogosta dva: 1. Prepričanje, da z murni ne moremo početi "pravih" taborniških dejavnosti; 2. Pomanjkanje vodnikov, ki bi jim vodenje skupine murnov lahko zaupali.

Prvi razlog je resnično bolj prepričanje kot pa dejstvo - program dejavnosti v nadaljevanju to vsekakor potrjuje. Drugi razlog pa je kar smiseln, saj temu starostnemu obdobju v preteklosti niti nismo posvečali posebne pozornosti in nimamo posebnega usposabljanja za vodnike murnov.

Kako "deluje" program za murne?

V programu za murne so jedro dejavnosti t. i. **obiski narave** - kot vodova srečanja in druge dejavnosti v naravi, skozi katere otroci spoznavajo naravo in se ob koncu tega obdobja v njej počutijo radovedno, sproščeno in varno.

Vodnik pri sestavi programa uporablja t. i. **programske liste** ter Murnovid. V programu je predvidenih 16 obiskov narave, sprehodov. Vsak programski list ponuja nabor vsebin in dejavnosti, preko katerih dosegamo razvojne cilje članov. Vsebine in dejavnosti se praviloma razporedijo na več srečanj, pri katerih je obisk osrednji del obravnave tematike. Pri tem ni potrebno obdelati vseh tem - to so samo predlogi, ki jih vodnik lahko tudi obogati oziroma nadgradi. Predlogov je veliko, tako da lahko vsako leto vodnik izvaja različne dejavnosti.

Murnovid in nalepke služijo kot pripomoček za spremljanje opravljenih obiskov. Vsak murenček dobi Murnovid, zemljevid lastne poti. Za vsak opravljen obisk si muren na določeno mesto prilepi nalepko in s tem pokaže, da je ta obisk opravil.

Kaj pa lastna izbira in želja, kot v programu za mlade? Zaradi značilnosti starostne skupine izbirnost še ni stoodstotno predvidena. Vodnik ponudi programske

dejavnosti, ki se jih murni udeležujejo. Seveda obstaja možnost izbire obiskov in izbire tem znotraj obiskov (npr. katero travniško žival bodo поблиže spoznali). Pri murnih tako še ni pravih interesnih dejavnosti, je pa kljub temu pomembno, da jih spodbujamo, da izražajo svoje interese. Poleg tega je v ospredju razvoj medsebojnih odnosov v skupini, ki so osnova za moralni razvoj.

Mini slovarček

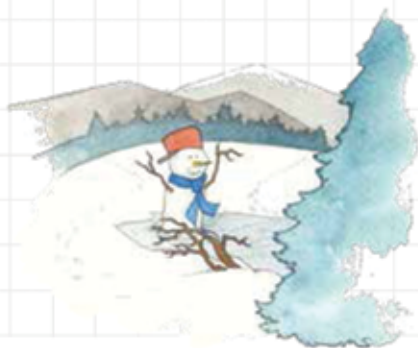
- Murni so starostna veja, ki vključuje otroke, stare praviloma od 4 do 6 let (predšolski otroci).
- Namen delovanja skupin murnov je raziskovanje narave in razvoj odnosa do narave ter priprava na taborništvo.
- Pri murnih ni vodov, so skupine.
- Murni izvajajo program obiskov.
- Vsak muren ima svoj Murnovid, prek katerega spremlja svojo pot.
- Preizkušnja pri murnih je skok.
- Murni praviloma nimajo kroja.
- Murni še ne usvajajo veččin.

S pomočjo Murnovida in nalepk lahko muren spremlja opravljene obiske.

OBISK NARAVE POZIMI

Murni se zabavajo na snegu in ledu.

VSEBINE IN DEJAVNOSTI

RAZVOJNI CILJI

Vreme, vremenski pojavi, letni časi; zakaj pride do teh pojavov.

Spoznavanje pomena naravnega prostora

Kako prezimujejo rastline: kaj se zgodi z rastlinami pozimi (iglavci, listavci, zimzelene rastline), kako deluje na njih mraz in sneg.

Spoznavanje rastlin

Kako se živali prilagodijo na zimo: »oblečejo se«, zimsko spanje, preseljevanje na jug, kakšno hrano jedo pozimi.

Spoznavanje živali

Metoda: postavljanje vprašanj (kaj že vem, kako, zakaj ...), predstavljanje dejstev, uporaba konkretnih predmetov, slikovnega gradiva, literature.

Kako se pozimi toplo oblečemo, koncept čebule.

Priprava, oprema

Metoda: prikaz.

Dejavnosti na snegu in ledu: sankanje, ciljanje, kepanje, drsanje, razne igre, izdelava ptičje krmilnice, obisk krmilnice za srne.

Gibalni razvoj

Pretrus možganov: kaj storimo ob udarcu v glavo.

Higiena in prva pomoč

Taljenje in zmrzovanje: kaj se zgodi s snegom/ledom na toplem, kaj pa če vodo pustimo pozimi zunaj (pri temperaturah pod 0 °C).

Kako »deluje«

Metoda: prikaz, praktično delo, eksperimentalno delo.

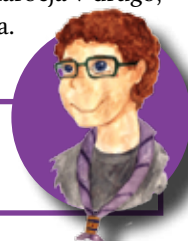
Priročnik prinaša kar 16 programskih listov s t. i. obiski za murne.

V priročniku se v posebnem poglavju posvetimo tudi razvojnim značilnostim predšolskih otrok. To so le majcena bitja, ki jih moramo dobro poznati, preden začnemo z njimi izvajati program. Razumevanje njihovega socialnega, čustvenega, gibalnega in spoznavnega razvoja je ključno za dobro in pravilno delo z otroci. Še ena ključnih točk je gotovo sodelovanje s starši, kateri tudi posvetimo celo poglavje.

Poleg trdega in odgovornega dela prinaša vodenje skupine murnov zagotovo tudi obilo prednosti. Vodnik murnov lahko na lastne oči spremlja napredek svojih članov. Otroci so najhvaležnejša in najbolj iskrena

zrcala dela vodnika, so vir neskončne energije, ki jo več kot radi delijo z ostalimi. S svojo vedoželjnostjo lahko večkrat sami vodijo, če vodnik le zna prisluhniti in to "prebrati". Predvsem pa nas murni velikokrat nasmejejo do solz. Velikokrat si brez otrok z rumenimi rutkami, ki se na taborjenju selijo iz enega naročja v drugo, gotovo ne predstavljamo taborništva.

Miha se bo poglobil: Cel priročnik sem našel na Stenčasu, pod menijem Knjižnica, v zavihku Taborništvo!

Taborništvo je 'krivo' za vse

Besedilo: Tea Derguti

Foto: Arhiv Polona Vida Čeligoj

Polona Vida Čeligoj poje pri Kombinat, ker je zanj izvedela na Bičikleti. Na vodniškem sestanku je prvič slišala za pravično trgovino in začela se je njena zgodba v 3 muhah in vračanje v Burkina Faso. Vrtec, v katerem dela, je vključen v Mrežo gozdnih vrtcev, kjer je še posebej potrebna inventivnost. Na vsakem koraku ji pridejo taborniške izkušnje prav, zato naj bo Vidina popotnica za bralce ta: Vključite že murenčke!

O delu z najmlajšimi taborniki ste z ekipo že leta 2012 začeli snovati priročnik za delo z murni, zdaj pa je končno dostopen na Stenčasu.

Tam se bo našlo marsikatero idejo. Prepričana sem, da bo prišel prav tudi v vrtcih, tako kot je v knjižnici vsakega vrta Lešnjakov priročnik Igre. No, ta pa je vseeno malo bolj namenjen vodnikom, razlaga sistem dela v vodu. Ni več veččin, ampak so cilji, metoda dela je preko igre, dejavnosti so podane v obliki kurikuluma ...

Mur, mur, mur, murenčkov pa vendarle ni najti v vsakem rodu.

Delo z murenčki ni enostavno, vseeno potrebujejo malce več pomoči kakor MČ-ji, a so trdna baza, zato se mi zdi vredno delati z njimi. Po izkušnjah v našem rodu se mi zdi, da se pozna, kadar imaš otroke že od murenčkov naprej pri tabornikih.

Kakšni pa so bili tvoji taborniški začetki?

Moja nona Vida je bila ena izmed ustanoviteljev Rodu snežniški ruševci v Ilirski Bistrici, tudi starša

sta bila tabornika, tako da od 3. leta naprej plačujem članarino, da bi bila kaj strašno aktivna, pa trenutno nisem. So bili časi, ko sem mislila, da če bi bila v tem možna služba, bi bila to moja sanjska služba. Potem iščeš nove izzive, ampak konec koncev ugotoviš, da ostajaš s taborništvom povezan, preko kroga prijateljev in drugače. Taborništvo nas je zgradilo v to, kar smo.

Na taborniškem sestanku si tudi prvič slišala za pravično trgovino.

Prijateljica je bila zelo aktivna in ko se je začelo o tem govoriti, je predstavila pridelavo kakava na sestanku za vodnike. To je bil moj prvi stik s pravično trgovino. Ko sem živela v Ljubljani, sem bila aktivna kot prostovoljka v 3 muhah. To, kar pa še vedno počnem, je, da ljudem okoli sebe sitnarim s to idejo, ker mi je pač tako zelo zelo blizu.

“

Taborništvo nas je zgradilo v to, kar smo.

Pot te je popeljala v državo Zahodne Afrike - Burkina Faso, od koder izvirajo tudi mnogi izdelki na policah 3 muh.

Ves čas, ko sem delala v 3 muhah, sem se srečevala z zgodbami malih proizvajalcev, z ljudmi, ki so prihajali od njih, **društvo Humanitas** je tam organiziralo ogromno projektov in sem vedno z odprtimi usti požirala in si tudi sama želela te izkušnje. Tako sem se za en mesec odpravila v Burkino, na moje prvo solo potovanje izven Evrope. Izziv je bila tudi francoščina, to, da bom srečala ljudi, katerih izdelke prodajam, in da bom v **centru Kafuli** pripravljala dejavnosti za otroke. Kljub vsem preprekam sem se počutila zelo dobro, varno, ustvarjalno, neka posebna energija kroži nad tem mestom. Naslednje leto sem se zopet vrnila za en, prekratek mesec. Doma sem ugotovila, da pogrešam Burkino Faso in dobila tudi potrebno spodbudo za enoletni odhod v Bobo-Dioulasso.

Pustila si službo v vrtcu in odšla za eno leto v Burkina Faso.

Po ro letih dela v oddelkih v vrtcu sem se počutila iztrošeno, tako sem se odločila, da grem, in še isti teden dala odpoved v službi. V službi so bili presenečeni,

ker tam nisem imela nobenih težav, čutila sem le, da lahko dam več, kakor trenutno zmorem. Avgusta 2013 sem odšla v Burkino za eno leto in od takrat sem bila kakopak tam že na dopustu. Imam željo, da naredim še kakšen konkreten projekt v Burkina Fasu, pogrešam ljudi, muziko, ples, obenem pa sem našla ogromno stvari, ki me ohranjajo tukaj, npr. da se v naši okolici lahko sprehajaš brezskrbno, na vrtu odtrgaš svoj melancan ...

Po naključju si že na začetku svojega bivanja spoznala načelnika burkinafaške skavtske organizacije.

Ob prihodu sem v glavnem mestu Ouagadougou prijatelju pomagala s prevajanjem na ganski ambasadi. Dva, bradati Danec in Afričan, sta tudi želela v Gano, pa jima niso dali vize. Danec se je pritoževal, da ima tam ženo in da pomaga skavtski organizaciji. Izkazalo se je, da je bil poleg njega vodilni predstavnik burkinafaške zveze. Takoj, že drugi teden so me našli in smo se zmenili, da bomo organizirali tabor za gozdnike v mestu (ima okoli 500.000 prebivalcev). Dobro nam je uspel, predstavila sem jim tudi Slovenijo in tako so me otroci po mestu začeli klicati šef Vida (chef pravijo vodnikom). Tako sem tudi po Boboju nosila rutico in ostajam v stikih z burkinafaškimi skavti.

“

Inovativnost zraste s tabo, ko si pri tabornikih.

To pa ni bil tvoj prvi gozdovski tabor, bila si tudi v organizacijskem odboru mednarodnega Pow-wow v Ilirski Bistrici leta 2004.

Pow-wow je bil en velik projekt, šlo je ogromno časa in imeli smo ogromno idej, vredno je bilo prav vsake minute. 12 let bo od tega in še dandanes v Bistr'ci govorijo, da na tej pa tej njivi so pa taborili. To je bila super akcija.

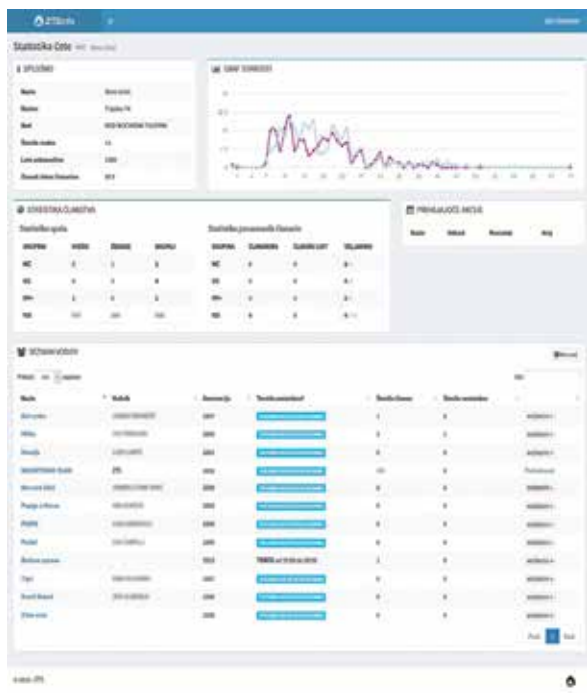
Po vrnitvi domov delaš v vrtcu, s skupinico 5- in 6-letnikov.

Na vsakem koraku ti taborniške izkušnje pridejo prav, nikoli se ti ni problem kaj izmisliti. Čutim, da sem glede tega v prednosti. Inovativnost zraste s tabo, ko si pri tabornikih.

Pa ga imamo, ZTSinfo!

Besedilo: Živa Novljan

Taborniki smo dobili ZTSinfo, nov informacijski sistem z dodatnimi funkcijami, ki bodo olajšale delo članom rodovih uprav in vodnikom.

ZTSinfo prinaša tudi privlačno grafično obdelavo podatkov o naših članih. Vir: ZTSinfo

Kaj je ZTSinfo?

ZTSinfo je informacijski sistem, ki omogoča shranjevanje in obdelavo osebnih podatkov članov ZTS ter nekaterih financ in dogodkov v rodu. Sistem je zasnovan kot spletna aplikacija, zato je uporabnikom preko spletne povezave na voljo kjerkoli in kadarkoli. Vsebuje vse funkcionalnosti starega sistema in tudi precej novih, hkrati pa omogoča sprotno nadgradnjo z dodatnimi funkcijami. Vsi podatki iz starega sistema so bili že preneseni v novega, načelnika in starešino tako čaka le preverjanje točnosti podatkov, ne pa tudi ponovno vnašanje.

Komu je ZTSinfo namenjen in kaj vse omogoča?

Nov informacijski sistem je namenjen članom rodovih uprav in vodnikom. Omogoča več nivojev dostopnosti podatkov: načelnik in starešina lahko

dostopata do vseh podatkov o rodu, načelnik in starešina čete ter družin do podatkov svoje enote, blagajnik do upravljanja finančnih modulov v sistemu, tajnik lahko upravlja s poštnimi naslovi, vsak vodnik pa lahko dostopa do podatkov članov svojega voda. Strokovna služba ZTS bo imela vpogled v specifične module (prijava članov na Zvezo, prijave na akcije ipd.).

Na strani rodu in četi nam sistem prikaže osnovne statistične podatke o posamezni enoti, seznam prihajajočih akcij ter seznam vodov. Sistem nam bo olajšal tudi vsakoletno sporočanje stanja članstva na ZTS. Vodnikom sistem omogoča pregled nad člani voda in plačili članarin, hkrati pa omogoča tudi vodenje dnevnika vodovih srečanj. Za vsako srečanje boste lahko vpisali datum in naziv ter opis programa in obkljukali člane, ki so bili na srečanju prisotni.

Kaj pa varnost?

Informacijski sistem je zaščiten s certifikatom SSL, ki onemogoča vdore v komunikacijo med sistemom in uporabnikom. Zlorabo osebnih podatkov onemogoča že prej omenjeni razdelan sistem nivojev dostopnosti glede na funkcijo posameznika. Vsak uporabnik mora tudi potrditi, da bo upošteval določila Pravilnika o zavarovanju osebnih podatkov ZTS (dostopen tudi na Stenčasu pod zavihkom Dokumenti). Tako kot vsi rodovi funkcionarji ne bodo mogli dostopati do vseh podatkov članov, lahko tudi ZTS dostopa le do določenih podatkov članov, ki so prijavljeni kot člani Zveze. Prav tako ZTS nima vpogleda v finančne module rodov.

Vsak prehod na nov sistem je težak, vendar verjamemo, da nov informacijski sistem pomeni velik korak naprej v smeri modernizacije in optimizacije delovanja ZTS.

Miha raziskuje zadevo: Za jauljanje morebitnih napak u delovanju ter za posredovanje konstruktivnih kritik in pohval vam je na voljo spletni naslov bazaclanstva@taborniki.si.

Mladi za zdravje mladih

Besedilo in fotografija: Nina Medved

Novembra smo se na posvetu Za zdravje mladih (ZZM) seznanili z aktualnim stanjem in smernicami, ki veljajo za (ne)zdrav življenjski slog mladih v Sloveniji, bodoči promotorji zdravja pa so uspešno opravili prvi del usposabljanja.

Posvet o zdravju mladih je v hotelu Slon v Ljubljani obiskalo kar 100 mladih udeležencev. Prisluhnili so predstavitev strokovnjakov z Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki so pripravili vsebinske podlage projekta: prehrana in gibanje mladih, uporaba alkohola, tobaka in drugih drog, spolno zdravje, duševno zdravje in nekemične zasvojenosti.

Novembra so se na dvodnevem usposabljanju pričeli kaliti tudi promotorji zdravja. Taborniki med trenerje promotorjev prispevamo pet predstavnikov, veselimo pa se lahko 16 od skupno 154 promotorjev zdravja. Ti povečini prihajajo iz mladinskih organizacij, kot so naša, skavtska, Mladinski svet Slovenije in Brez izgovora Slovenija (med drugim partnerice v ZZM), v projekt pa so prinesli visoka pričakovanja. Manca Dremel (RJZ) pravi tako: "Za prijavo na projekt sem se odločila, ker imamo zakon: 'Tabornik živi zdravo,' pa taborniki dostikrat sami sebi pljuvamo v skledo. Všeč mi je, da smo tukaj iz različnih mladinskih organizacij in sem navdušena, koliko je motiviranih mladih, ki želimo nekaj narediti boljše."

Usposabljanje je potekalo v 6 skupinah na različnih lokacijah, namenoma izbranih "lokalno": Ajdovščina, Portorož, Planica, Celje, Brežice in Maribor. Promotorji zdravja so razmišljali, kaj pomeni živeti zdrav življenjski slog, poglobili osnove projektne metode in tuhtali, kako pripraviti uspešen program promocije zdravja na način mladinskega dela. Anej Golčar (RXIS) pravi, da mu je bilo najbolj všeč, ker so o vsaki stvari lahko povedali svoje mnenje: "Tako dosti lažje osvojiš

neko znanje. Vedno je bil nov način dela in mentorji so dopuščali tudi naše želje."

Decembra bodo promotorji imeli čas, da razvijejo svoje programe promocije zdravja in jih prijavijo na razpis ter s tem kandidirajo za do 500 € finančne podpore. Anej pravi, da še nimajo ideje za program: "A delamo na tem. Najraje bi delali na nekemičnih zasvojenostih ali na prehrani in gibanju, ker lahko to naredimo na taborniški način, ki nam je že poznan." Aneju in drugim bodo v pomoč tudi tutorji-trenerji, januarja pa jih čaka še drugi del usposabljanja. Izbrani programi se bodo izvajali med februarjem in aprilom 2016, projekt pa naj bi se predvidoma zaključil do poletja. O tem, ali predvideva, da bo projekt uspešen, pa nam je povedala Manca: "Želim si, da bi nam mladi zaupali. V ozadju je res dober projekt, ki ima strokovne temelje. To lahko speljemo samo, če bodo mladi šli z nami skupaj v to."

Foto: Jordan Bajraktarov

GSAT

Včasih je težko dobiti zunanje mnenje o svojem delu, ki pa je kljub temu zelo pomembno. V izvršnem odboru smo se kmalu po nastopu mandata odločili, da sprejmemo ponudbo evropske regije WOSM za izvedbo vrednotenja GSAT. GSAT (Global Support Assessment Tool) je standard Svetovne organizacije skavtskega gibanja, ki oceni skladnost delovanja nacionalne skavtske organizacije z najboljšimi praksami organiziranja, upravljanja in kvalitetnega skavtstva. 14. in 15. novembra sta nas obiskala predstavnik evropske regije, v vlogi facilitatorja, in predstavnik podjetja SGS, izvajalca GSAT, v vlogi revizorja. Da bi osvetlili naše močne in šibke točke, smo v dveh dneh podrobno **pregledali področja delovanja ZTS skozi ro dimenzij najboljših praks**. Dimenzije vključujejo institucionalni in upravljavski okvir, strategijo, vodenje, komunikacijo in javno podobo, delo z odraslimi, finančno upravljanje, program za mlade, potencial za rast ter kontinuiran napredek.

Skozi proces smo ugotovili, da nam za doseganje standarda manjka nekaj pomembnih elementov, kot so na primer dokument o zaščiti otrok, dvojno podpisovanje bančnih izplačil, aktualna strategija in vizija organizacije ter ocena tveganja. Kljub temu smo se vprašali, ali so vse prakse uporabne v vsaki organizaciji glede na njihove posebnosti in lokalno okolje. Ampak vedno je lažje iskati izgovore, kot pa rešitve. Ob koncu drugega dne smo prejeli kratko ustno poročilo, ki mu je 10 dni kasneje sledilo tudi nekoliko daljše pisno poročilo z opisom stanja, večjih neskladij s standardi, opažanji in priporočili za izboljšave. Na podlagi prejetega poročila in načrtov dela komisij za prihodnje leto, ki so že pripravljeni, bomo decembra zasnovali programski in finančni načrt za leto 2016. Kot kaže, bo polno izzivov!

TABORNIKI

Kako lahko taborniki pomagamo beguncem?

Število beguncev, ki dnevno prihajajo v Slovenijo, še vedno enakomerno raste. Taborniki lahko pomagamo tako, da se s člani objektivno pogovarjamo o problematiki in s tem širimo ozaveščenost ter preprečujemo nestrpnost. Ob tem lahko skupaj z otroki v okviru projekta **Pripravljeni pomagati** za begunske otroke izdelujemo kape, šale in rokavice, ki jih bodo potrebovali v mrzlih in snežnih dneh. V pisarni ZTS se vztrajno večja kupček kap in rokavic, ki ste jih naredili v rodovih. Dobili smo tudi donacijo podjetja Flo Plus d.o.o., za kar se jim zahvaljujemo. Podarili so že narejene kape in rokavice ter tudi neobdelan flis, iz katerega je možno sešiti izdelke za begunske otroke. Če bi želeli v vašem rodu iz tega flisa narediti kape, rokavice ali šale, naj načelnik(ca) rodu kontaktira pisarno ZTS. Vsak rod lahko pridobi 4 m² blaga. Polnoletni pa smo v okviru Rdečega križa Slovenije lahko aktivni tudi kot prostovoljci v sprejemnih in nastanitvenih centrih. Obrazec za prijavo najdete na Stenčasu!

Zbirka orientacijskih in topografskih aktivnosti

Si se v zadnjih letih udeležil/a tečaja orientacije in topografije? Ali pa si s svojim vodom izvedel resnično odštekan vodov sestanek na to temo? Zapiši svojo idejo in prispevaj k nastanku zbirke orientacijskih in topografskih aktivnosti za vse starosti! Podrobnejše informacije in potrebne dokumente najdeš na Stenčasu, rok za oddajo je 15. december.

Prihaja sneg

Besedilo: Domen Uršič, načelnik Zveze tabornikov Slovenije

Letošnje leto je malo pohitel, kot bi nam hotel povedati, da je čas, da se umirimo in pogledamo vase ter naokrog. Popolno nasprotje vsemu, kar se v svetu danes dogaja.

Taborniški pristop, ki je bistvo našega delovanja, med drugim temelji na odkrivanju, spoznavanju, spoštovanju in zaščiti narave. Del nje smo tudi ljudje.

Drug pomemben temelj taborniškega programa je učenje skozi delo, kar preprosto pomeni, da se z lastno izkušnjo naučimo največ. Poslanstvo taborništva je prispevati k vzgoji mladih, da se lahko polno uresničijo kot posamezniki in tvorno delujejo v družbi. Na ta način ustvarjamo boljši svet zase in ljudi okrog nas.

V tem trenutku pa nismo priča le naravnim, temveč tudi družbenim spremembam, ki so se še pred kratkim zdele oddaljene in nemogoče. Tudi te so posledica človeških dejanj. Ljudje prihajajo k nam v želji po boljšem življenju. Vsi pa se praviloma sprememb bojimo. Nič ni narobe s tem, da nas je strah. Ne smemo pa pustiti, da nas strah prevzame in se zaradi njega zapremo v temino svoje sobe. Raje ga raziskujemo in si ustvarjamo predstave na podlagi lastnih izkušenj. Vsak od nas je pomemben dejavnik družbe, ki jo soustvarjamo. Taborništvo je aktivno iskanje in sooblikovanje boljšega sveta.

Spremembe so priložnost za učenje. Ves svet je oder in pred odprtjem zastora je v mislih vedno prisotna trema. Zaradi nje razmišljamo o naših dejanjih na gledaliških deskah, o tem, kako bomo vplivali na publiko, hkrati pa nas opozarja, da nikoli ne vemo in ne znamo vsega. Dovoljene so napake. Na njih se namreč učimo. S koraki v globino bo naš oder vedno večji in širši.

Pred nami je nepredvidljiva prihodnost. Taborniki smo nanjo pripravljeni. Vsaka generacija na drugačen način. Najmlajši so **#pripravljenipomagati** doma, skozi pripovedi, zgodbe in ustvarjanje toplih oblačil za sovrstnike, ki bodo potovali čez Slovenijo. Malo starejši skozi povezovanje in poslušanje. Še malo starejši z aktivno pomočjo ljudem, ki bodo nekoč morda postali naši sosede.

Tabornik in tabornica

Predvsem si vzemi čas zase in za svoje najbližje. Si že kdaj prisluhnil tišini v naravi, ko nanjo padajo snežinke? V hrupu, ki te dnevno obdaja, se ti zdi tuja. Takrat pomisli na svoja pričakovanja, strahove in želje. Slišal jih boš. Pisani so, kakor smo vseh barv ljudje in domovi na planetu, ki mu pravimo Zemlja.

Svet, ki prihaja, bo drugačen, pojdimo skupaj z njim.

Kviz za vedoželjne

Besedilo: Mark Baltič

Reši kviz in ugotovi, kateri modul na Megamodulu 2016 je najbolj primeren zate!

1. Sredi tabora najdem lopato. Kaj naredim?

- Jo nesem kuharju, saj jo bo zagotovo rabil za mešanje mineštre.
- Jo vprašam, ali je izgubljena?
- Jo uporabim pri novi igri, sorodni baseballu.
- Jo uporabim kot morilsko orožje pri snemanju filma Tabor groze.
- Jo zapičim v zemljo in razglasim za vrhunec moderne umetnosti.
- Jo brcnem in njen zven mi da navdih za taborno himno.

2. Na taborjenju izvem, da dobimo kokoš. Kaj naredim?

- Skočim po kuharske bukve ...
- Razmislim, kako se bom spoprijateljil s kokošjo.
- Že planiram večerno predstavo Kokoške na begu.
- Razmišljam, kako ji bom zmontiral kamero GoPro na glavo.
- Oblikujem spletno mesto kura.si za ozaveščanje o mladih kokoših.
- Vadim vseh 8 glasov, ki jih spušča kokoš.

3. Vesoljci vzpostavijo portal, ki povezuje Zemljo z njihovim planetom. Kaj naredim?

- Skuham domačo žup'co in jim jo pošljem skozi portal.
- Poskušam navezati stik z nezemljani.
- Pošljem jim knjigo z neslanimi šalami.
- Posnamem epizodo z Bearom Gryllsom, ki se pripravlja na preživetje na tem planetu.
- Oblikujem transparent "Dobrodošli v klub!"
- S pozavno poskušam osvojiti srce vesoljca, vesoljke oz. kakršnega spola pač so vesoljci.

4. Taborovodja je jezen. Kako pomagam?

- Spečem mu najljubšo torto.
- Izvedem mediacijo.
- Oblečem si kostum škampa na buzaro.
- Poskrbim, da se z vseh tabornih posnetkov izbriše njegov jezni obraz.
- Naredim mu značko z odštevalnikom do konca tabora.
- Zaigram mu na citre, a ga to spravi v še slabšo voljo.

5. Nezaupljivi starši vašega MČ-ja pridejo na taborjenje preverit situacijo.

- Pomagam kuharju narediti hobotnico izpod peke - hrana najlažje pomiri človeka.
- Med kanučkanjem jim razložim, kako taborništvo pozitivno vpliva na otroke.
- Izmislim si potegavščino in upam, da jih spravi v boljšo voljo.
- Preneham s snemanjem filma Tabor groze.
- Vhodu spremenim videz, da izgleda bolj domače.
- Po ogledu jim z nasmehom zapojem: "Odhajaš ..."

Če si največkrat obkrožil/a:

- Imaš talent za okuse in tvoje jedače osrečijo vse okrog tebe. Pridi na **kuharski modul** in izpopolni svoje dobrote.
- Poslušas sebe in okolico ter za vsak problem najdeš mirno rešitev. Pridi na **modul duhovnosti** in tako bolje spoznaj sebe ter svet.
- Vedno prekipevas od pozitivne energije in brez tebe bi bile taborniške akcije dolgočasne. Pridi na **animatorski modul** in v sebi odkrij skrite zaloge zabavljaške energije.
- Tvoji kameri nič ne uide in scenarije bi lahko pisal kar v sanjah. Pridi na **video modul** in ustvari nov material za oskarja.
- Estetika in sporočilnost sta zate izrednega pomena, tvoja ustvarjalna žilica pa se šele ogreva. Pridi na **oblikovalski modul** in sprosti svoj umetniški potencial.
- Si romantična duša, ki vsak zvok prelije v simfonijo. Zato pridi na **glasbeni modul** in skupaj z ostalimi ustvari melodije, ki so temu svetu še neznane.

Miha uabi: Več informacij o tem, kdaj in kje bo potekal Megamodul 2016, najdeš na strani 46!

Novičke iz Evrope

Besedilo: Eva Bolha

FOSE ali Friends of Scouting in Europe

Gre za posebno vejo Evropske skavtske fundacije, namenjeno finančni podpori projektov v centralni in vzhodni Evropi, ki pomagajo pri razvoju in rasti evropske skavtske regije. Prijavite lahko kateri koli projekt, ki ste ga pripravili v vašem rodu. Ta projekt pa mora seveda imeti jasno določene cilje, metodo in rok izvedbe.

Kako se prijavite? Obiščite spletno stran europeanscoutfoundation.org, kjer boste našli preprost spletni obrazec, kamor napišete vse o vašem projektu. Vaš projekt bodo lahko podprli potencialni donatorji. Torej prijavljen projekt ne pomeni avtomatsko tudi prejetih sredstev. Zato bodite previdni in natančni pri prijavi! Več si lahko preberete tudi v smernicah, ki so objavljene na zgoraj omenjeni spletni strani.

Udeležujemo se

Letošnjemu seminarju **Academy** so se pridružili štirje člani našega razširjenega izvršnega odbora ZTS: Nina Kapelj, Jona Mirnik, Gašper Cerar in Miloš Borovšak. Znanje in poznanstva, ki so jih stkali v Portu, bodo pripomogli k boljšemu delovanju ZTS.

V začetku meseca je v Skopju potekal **simpozij evropske regije**, kjer so predstavniki nacionalnih organizacij pomagali sestaviti program naše regije v naslednjem triletnju. ZTS sva zastopala Eva Bolha in Domen Uršič.

IC Forum je srečanje načelnikov mednarodne dejavnosti, ki bo letos potekalo na Poljskem. Glavni namen srečanja je izmenjava izkušenj, znanj in soočanje z različnimi mednarodnimi izzivi, ki nas čakajo v prihodnosti.

Gremo v Francijo!

Nekateri smo z glavo že v poletju, saj se nas bo avgusta 2016 skoraj 100 slovenskih tabornikov odpravilo na Roverway, vseevropski tabor, ki bo potekal v Franciji. Novembra smo imeli prvo srečanje slovenske odprave. Po uvodni igri, pri kateri smo se člani odprave med seboj spoznali in tako že odključali eno točko na seznamu (A faire), smo se z vodi, s katerimi bomo poleti potovali, podali v hladno, a zabaven večer. Na mini orientaciji je vsak vod razmišljal o svoji maskoti, imenu, poti, ki jo bo ubral ... Očitno smo bili vsi zelo lačni in polni domišljije, saj je bila večina vodovih imen povezana s hrano, najbolj zaželeno pot pa je seveda pot Vikingov v Normandiji. Lakoto smo potešili z mafini, piškoti in drugimi slaščicami, ki smo jih udeleženci prinesli s seboj, in se poslovili na tradicionalen taborniški način: žal brez ognja, a s kitaro in ob zvokih taborniških melodij. Naslednje srečanje nas čaka šele marca in do takrat se bomo zelo veselo spominjali prijetnega in sproščenega prvega srečanja.

Urša Primožič in Maša Fatur

Člani slovenske odprave na Roverway 2016. Foto: Domen Uršič

Mladinska izmenjava

Besedilo: Sabina Belc - Žmigovc in Jean Luc Burilov - Luka

Ali nameravate poleti organizirati mladinsko izmenjavo? Če še nimate partnerja, je skrajni čas, da se lotite iskanja!

Foto: Arhiv RBS

Prvi rok za prijavo je že 2. februarja, sledita pa še aprilski in oktobrski rok. Prva prioriteta je najti zanesljivega partnerja, s katerim boste razvili projektno idejo. Ključna je dobra komunikacija, saj ste odvisni drug od drugega. Če se še ne poznate, izkoristite pripravljani obisk, da se izognete neprijetnim presenečenjem med izmenjavo. Eden izmed ciljev mladinske izmenjave je, da so mladi aktivni v vseh stopnjah snovanja projekta, zato čim prej izberite in vključite svoje udeležence. Pozorni morate biti na uravnoteženost števila ter spolov udeležencev iz vseh partnerskih držav.

Najprej morate na strani ec.europa.eu **registrirati svoje društvo**, da pridobite številko PIC (Personal Identification Code). Za pridobitev številke potrebujete finančno identifikacijo, izpis iz AJ PES-a in dokazilo o pravnem statusu. Prijavnico najdete na internetni strani zavoda MOVIT in jo lahko izpolnite v slovenščini. Prijavnica je dolga 26 strani in je interaktivna, zato se v večjem delu prijavnice polja izpolnijo s klikom na spustne sezname.

Nejc je mlad in je za akcijo: V ponedeljek, 21. decembra, se bom udeležil delavnice, na kateri bom izvedel več o pripravi kvalitetne izmenjave. Potekala bo ob 18. uri v prostorih MSL na naslovu Komenskega 22, Ljubljana. Za več informacij in prijavo sem pisal na drustruomik@gmail.com.

Odobritev prejmejo projekti z **najvišjim številom točk**. Točke vam prinese vključevanje tem, ki so bile določene kot prioritete v letu, v katerem se prijavljate, čim večja vključenost in sodelovanje skupine že od prijave dalje ter deljenje rezultatov vaše izmenjave in dobrih praks s širšo javnostjo. Posnamete lahko video in pripravite potopis ali delavnice. Poskrbite pa, da je nanje povabljen tudi lokalna skupnost. Točke vam prinašajo tudi vmesna in končno vrednotenje ter izbira primernih metod dela.

Financiranje projekta je pavšalno in je odvisno od destinacije, števila udeležencev in dolžine izmenjave. Za vsakega udeleženca dobite potne stroške, ki so odvisni od zračne razdalje med domom in ciljem (180-275 €), ter dnevnic za vsak dan izmenjave in poti (ob utemeljenih razlogih največ 2 dni), ki je odvisna od države, v kateri poteka izmenjava (28-36 €). Kot prilogo prijavnici priložite častno izjavo, ki je del prijavnice in jo mora podpisati starešina (predsednik društva), in mandatno pismo (ki je prav tako del prijavnice), podpisano s strani vseh partnerskih organizacij. Za prijavo je dovolj kopija pisma, vendar do zaključka projekta potrebujete tudi original.

Po opravljeni izmenjavi sledi **oddaja poročila**. Zavod MOVIT na podlagi tega odloča o uspešnosti projekta in morebitnem neizplačilu preostalega denarja (20 %) zaradi neizpolnjenih ciljev. Ne postavljajte si neizvedljivih ciljev, saj se vam to lahko maščuje.

Taborniki Rodu Bičkova skala Ljubljana, ki smo poleti na tak način obiskali Turčijo, vam toplo priporočamo tudi delavnice za prijavitelje, ki jih MOVIT organizira pred prijavnimi roki. Več informacij pa najdete na strani www.movit.si. Srečno!

Srečenosna slamica

Besedilo: Puggy

Program Pridruži se - Join In Jamboree

Kratki zimski dnevi, sploh v času novoletnih počitnic, so kot nalašč za branje zgodb. Pridruži se Sobeiju z Japonske v zgodbi o tem, kako je našel slamico!

Nekoč v davnih časih je živel mladenič po imenu Sobei. Prebival je v neki vasi na Japonskem. Nekega dne se je vračal z dela na polju. Na lepem pa se je spotaknil ob kamen in padel, kakor je bil dolg in širok. Pri tem se je v njegovi roki na lepem znašlo slamnato stebelce. "No, no," si je rekel, "tale slamica ni vredna piškavega oreha, a kakor kaže, mi je bilo namenjeno, da jo poberem. Prav, jo bom pa obdržal." In šel je naprej po svoji poti, v roki pa je nesel slamico.

Nenadoma je od nekod priletel kačji pastir in mu pričel brenčati okrog glave. "Uh, ti nadloga nadležna!" se je razjezil Sobei. "Čakaj, ti bom že pokazal, kaj se pravi sitnariti takole okrog mirnih." Kot bi trenil, je ujel kačjega pastirja in ga privezal na slamico. Potem je šel naprej po svoji poti, v roki pa je nesel slamico s privezanim kačjim pastirjem. In ni bilo dolgo, ko je srečal neko žensko z otročičkom. Brž ko je otročiček zagledal kačjega pastirja, si ga je na vso moč zaželel. "Prosim, mamica, rad bi imel tega kačjega pastirja!" je pričel moledovati otročiček. "Prosim, prosim, prosim!"

"Izvoli, fantek, tule imaš kačjega pastirja,"

je rekel Sobei in mu podal slamico, na kateri je bil privezan kačji pastir. In v zahvalo mu je fantkova mati dala tri pomaranče. Sobei se ji je zahvalil in odšel naprej po svoji poti. Ni bilo dolgo, ko je srečal nekega berača. Berač je bil tako žejen, da je kar umiral od žeje, saj daleč naokoli ni bilo vode. Mlademu kmetu se je berač zasmilil v dno srca in dal mu je vse tri pomaranče, da si je s sokom potešil žejo.

Berač pa je bil hvaležnega srca, zato je mlademu kmetu podaril tri kose blaga. Sobei je šel naprej po svoji poti in kmalu srečal neko imenitno princeso. Peljala se je na prelepem vozu, ki ga je spremljalo ducat vojščakov. Princesa se je ozrla z voza, pogledala mladega kmeta, ki je tovoril blago, in ga ogovorila: "Joj, kako lepo blago imate! Prav takšnega bi rada imela." Sobei je princesi dal blago, v zahvalo pa mu je princesa podarila veliko mošnjo denarja. Ko je Sobei naposled prišel domov, je za ta denar nakupil veliko zemlje in jo razdelil sovaščanom, tako da je vsak imel svojo njivico. Kmetje so na svojih poljih pridno delali in kmalu je vsa vas postala sila bogata; ljudje so si zgradili velike skednje in kašče. Kadar je kdo pomislil, da vsa ta blaginja prihaja od ene same slamice, ki jo je nekoč pobral Sobei, so se mu oči razširile od začudenja. Sobei pa je postal najimenitnejši moč v vasi. Vaščani so ga silno spoštovali in dokler je živel, so mu rekli kar Srečenosna slamica.

Foto: Wikimedia Commons

Miklavžev ZNOT

Besedilo: Jerca Trček, fotografiji: Domen Šverko

Rod skalnih taborov Domžale je znova organiziral Zimsko nočno orientacijsko tekmovanje, tokrat na Miklavževo noč v Moravčah.

Ob pol štirih so se zbrale vse ekipe in že ob prijavah vohale prijetne vonjave "makaronflajša", ki se je že kuhal, da po naporni progi pričaka tekmovalec. Sledila sta zbor in sestanek ekip, nato pa so imeli tekmovanci dolgo pavzo, saj so prve ekipe začele s topografskimi testi šele okoli petih popoldne, zadnji štarti pa so se zavlekli kar tja do desete ure zvečer. Vendar se taborniki niso dolgočasili, ampak so vzeli v roke kitare in karte ter v telovadnici prebudili pravo taborniško energijo. PP-ji in grče so se objemali in smejali s starimi znanci, ki so jih ponovno srečali, GG-ji pa so se spoznavali med uganjanjem norčij v telovadnici. Bilo je razigrano.

Na progi so tekmovalec čakale točke z nalogami: skica pod kotom, test prve pomoči, KT na označeni poti, IQ test, na katerem so imeli en kup kratic, za katere so morali ugotoviti, kaj pomenijo, tradicionalno težki "direkt",

nalogo presenečenja, ki je bila povezana z zgodbico, objavljeno na spletu, prihod pod kotom in tako naprej. Okoli polnoči se je močno shladilo in spustila se je megla. Veliko ekip je naredilo malo daljšo pot, da so se izognile močvirju, kakšna pa, ki je zašla, se je znašla tudi v robidovju. Mrtve KT so bile orientacijsko malo težje zastavljene, toda dobro vidne. Ko so se premraženi in utrujeni tekmovanci vrnili s proge, so jih pričakali gurmanski makaroni z mesno omako ... Vsaj taki so se jim zdeli, ker so bili tako lačni! Izmučeni tekmovanci so se hitro zatekli v deželo Nije in se zjutraj komaj zbudili zaradi premajhne količine spanja in tihega, neopaznega bujenja. Toda na srečo jim je Miklavž prinesel sveže, okusne krofe in tako so z nasmehi na obrazu vstopili v nov dan. Zadovoljni, da so pridobili še eno izkušnjo, so pričakali rezultate in se odpravili ... domov spat ali pa na kavo!

10 let izpolnjevanja taborniškega poslanstva

V sredo, 11. novembra 2015, smo taborniki Rodu Hudi potok od Občine Šmartno ob Paki prejeli županovo priznanje za aktivnost na področju animacije mladine in prispevek k društvenemu delovanju v občini. Priznanje je odraz aktivnega in kvalitetnega sodelovanja članov, sploh pa vodnikov. Počasi mineva 10 let, odkar smo taborniki zopet prisotni v svojem domačem kraju. Sedaj se lahko pohvalimo z več kot 120 člani, dobrim vodstvenim timom in mnogimi uspešno izvedenimi akcijami. Med svoje tradicionalne akcije štejemo rodovo taborjenje, zimovanja, taborniške čajanke in seveda taborjenje v Ribnem, kamor se odpravimo vsako poletje skupaj s še tremi bratskimi rodovi. Za starejše člane organiziramo srečanja v našem "saloonu", kjer se vodniki povezujejo, si izmenjujejo ideje in tako krepijo vezi in prijateljstva. Redno sodelujemo s Hišo mladih Šmartno ob Paki

Foto: Andreja Hleb

in tako na njihovih dogodkih z različnimi aktivnostmi animiramo obiskovalce, veseli pa smo tudi povabila Osnovne šole bratov Letonja, da v okviru dejavnosti Ekošole izobražujemo otroke. Tako želimo delovati tudi v nadaljnje. Skupaj lahko dosežemo več, skupaj smo boljši - Rod Hudi potok, taborništvo brez meja! Še enkrat hvala vsem članom in ostalim, ki nam kakorkoli pomagata pri izpolnjevanju taborniškega poslanstva.

Diana Podgoršek

Piflarji in tekači

V začetku novembra smo taborniki Rodu Sergeja Mašere Piran organizirali igro Piflarji in tekači. Cilj akcije je bilo druženje in spoznavanje tabornikov različnih rodov v Južnoprimorskonotranjskem območju. Hkrati pa smo lahko skozi igro bolje spoznali Piran ter se ob tem zabavali. V petek smo se dobili pri taborniškem domu piranskih tabornikov. Pridružili so se nam še taborniki iz Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica in Rodu morskih viharikov Portorož. Skupaj smo pojedli večerjo ter preostanek večera preživeli ob ognju. Naslednje jutro smo se odpravili v Piran.

Pridružili so se nam še taborniki iz Rodu jadranskih stražarjev Izola. Dobili smo se na Tartinijevem trgu ter se razdelili v mešane skupine. Vsaka skupina je dobila kuverto s predmeti, ki so bili namig za različne lokacije. Ko je ekipa prišla do lokacije, se je tam nahajala slika slovenske znamenitosti, ki jo je bilo treba prepoznati in napisati med rešitve. Tako je na primer plenica pomenila piranski vrtec, CD glasbeno šolo, elipsa Tartinijev trg ... Vse ekipe so začele istočasno ter morale v dveh urah najti 25 namigov. Ko je čas potekel, smo se odpravili do taborniškega doma na kosilo. Akcija je spodbudila druženje med taborniki, ki že komaj čakamo na naslednjo JPN akcijo!

Helena Mikoč

Foto: Mojca Žilavec

V objemu pohorskih gozdov

Foto: Sašo Belšak

“Jaz bi tudi, jaz tudi,” mi je odmevalo v ušesih. Tako mi ni preostalo drugega, kot da sprejem odločitev, da se staršem in vodnikom pridružijo tudi otroci. Časi so se res spremenili. Ne vem, kako je pri vas, ampak v našem rodu, Rodu Ukročena reka Maribor, nekdanje “kazenske” naloge (pomivanje posode, nošnja drv ipd.) danes otrokom predstavljajo nagrado.

Tako smo začeli delovno akcijo pri naši koči na pohorski Glažuti z več kot 80 pridnimi rokami. Številka je postala nov rekord, zato smo se dela lotili sistematično in po skupinah. Z otroki smo pomagali pri lažjih delih, nato pa se umaknili na bližnji travnik, da nismo bili preveč v napoto. Zunanja dela smo prepustili moškim. Ti so imeli na skrbi drva, čiščenje potoka, betoniranje novih stopnic, popravilo strehe, montažo boilerja. Mame in ostale vodnice so poskrbele za kočo, da se je svetila od stropa do poda. S tako delovno silo je prav lušno delati, pa še sonček nas je grel.

Čas je hitro bežal in na kosilo so nas spomnili naši lačni želodčki. Kuhar se je spet izkazal, saj smo lonce spraznili do konca. Velikokrat sem že slišala stavek: “Ta koča ima dušo.” Res je. Je tako domača, topla, barvita, ima zgodovino ... Zato že komaj čakamo, da jo spet obiščemo.

Vesna Novak

Kjer ima sneg mlade

Kaj naredi tabornik, ko je za vikend napovedan prvi sneg v letošnji zimi? Gre tja, kjer ima sneg mlade, seveda, v Bohinju. Če pa lahko to združi z udeležbo na že tradicionalnem MZT vikendu, še toliko bolje. Tja smo se odpravili najaktivnejši člani ljubljanskih rodov in mestne zveze. Čas je bil namenjen druženju, izmenjevi idej in odpiranju aktualnih vprašanj glede našega dela. Pogovarjali smo se o komuniciranju v rodovih, ravnanju s financami, izboljšavi skupnih MČ Veselih srečanj in sestavljali program za PP+. Močan snežni metež ni ustavil niti Gregorja Matavža, ki nas je prišel navdahniti, naj oblikujemo vizijo v rodu, prav tako pa nam je posredoval znanje, kako ji slediti in jo uresničiti. Naslednji dan nas je čakala še delavnica Bibe Rebolj z Inštituta Ribalona, ki nam je predstavila svež način iskanja

Foto: Ribalon

rešitev za nas in našo organizacijo. V prostem času smo se sprehajali, obiskali čokoladnico ali na toplem igrali družabne igre, vsi pa smo preizkusili svoje glasbene sposobnosti z Davidom Šturmom s Teambuilding akademije. Zadovoljni smo bili tudi z gostoljubjem novih upravnikov iz CŠOD Bohinju in veseli, da smo lahko preverili, ali smo večine kepanja od lanske zime že pozabili ter jih v vsakem primeru še malo nadgradili.

Polona Koželj in Helena Ločniškar

Akcija - Kmečki upor

- GG Zgodba (januar-avgust)
- Poveži pike (april)
- Kviz (maj)
- Pobarvaj polja (junij)
- Cezarjev princip (julij-avgust)

Aktualno

- Novo vodstvo ZTS (april)
- Priznanje za prostovoljsko delo (maj)
- Tudi mi hočemo biti taborniki! (junij)
- 60 let taborništva v Topolšici (junij)
- 60 let dobre volje (junij)
- Nov model poslovanja (julij-avgust)
- Pomoč beguncem (oktober)
- Dr. Rupko Godec (oktober)
- Vključevanje v prihodnost (november)
- Tabornik je pripravljen pomagati (november)
- Taborniška akademija (november)
- Pa ga imamo, ZTSinfo! (december)
- Mladi za zdravje mladih (december)
- Megamodul (december)
- Indeks vsebine za letnik 2015 (december)

Astronomija

- Zimska ozvezdja - Dvojčka, Rak in Lev (januar)
- Vodnik po nočnem nebu (februar)
- Opazujmo sončni mrk (marec)
- Sonce in kozmično vreme (april)
- Razdalje na nebu (maj)
- Venera in Jupiter (junij)
- Raziščimo poletno nočno nebo (julij-avgust)
- Popolni Lunin mrk (september)
- Ples planetov na jutranjem nebu (oktober)
- Planet Uran (november)
- Komet za božič (december)

Intervju

- Žan Djordjević Štebih (januar)
- Nina Kapelj in Lenka Puh (februar)
- Frane Merela (marec)
- Domen Uršič - Medo (april)
- Tone Simončič (maj)
- Tannja Yrska (junij)
- Matic Stergar (september)
- Alenka Kovšca (oktober)
- Eva Bolha (november)
- Polona Vida Čeligoj (december)

Iz taborniške pesmarice

- Ne volim januar - Đorđe Balašević (januar)
- Riptide - Vance Joy (februar)
- Pesem od včeraj - Bilbi (marec)
- Metulj - Pliš (april)

- FourFive Seconds - Rihanna, Kanye West, Paul McCartney (maj)
- Hold back the river - James Bay (junij)
- Tabulature z lahkoto (julij-avgust)
- Guaranteed - Eddie Vedder (julij-avgust)
- Follow Me, Boys! - Richard M. in Robert B. Sherman (september)
- Ko boš šla - Tulek, Kazenski vod (oktober)
- Tiho - Dan D (november)
- Hello - Adele (december)

Knjigožer in filmoljub

- Rolf gozdovnik - E. T. Seton (januar)
- Skavtski tabor (februar)
- Obveščevalec Lesnika - Ivo Zorman (marec)
- Tabornik je zmeraj ... (april)
- Skavt Peter - Fran Milčinski - Ježek (maj)
- Kraljestvo vzhajajoče lune (junij)
- Zvesti prijatelji - Bogdan Novak (julij-avgust)
- Pojdite z mano, fantje! (september)
- Vznemirljive počitnice Belih medvedov - Nada Rink Arh (oktober)
- V višave (november)
- Scouting for Boys, Ian Hislop (december)

Kosobrinovi pripravki

- Pravi peteršilj (januar)
- Navadna smreka (februar)
- Bršljanasta grenkuljica (marec)
- Zdravilni jeglič (april)
- Navadna marjetica (maj)
- Bela mrtva kopriva (junij)
- Na taborjenju kuhajmo z zelišči (julij-avgust)
- Buča (september)
- Ognjeni trn (oktober)
- Vodna kreša (november)
- Nešplja (december)

Mednarodno

- Mednarodne akcije 2015 (januar)
- Gremo na Roverway (februar)
- Scout.org (april)
- Scouts of the World Award (maj)
- Skavti po svetu (julij-avgust)
- Kako postati članica WOSM-a? (september)
- 2.300 kilometrov v 28 urah (oktober)
- Mednarodne akcije v letu 2016 (november)
- Novičke iz Evrope (december)

Mnenje

- Je Luč miru iz Betlehema taborniška

- akcija? (januar)
- Metoda (februar)
- Popotnica novemu Izvršnemu odboru (marec)
- Priprave na skupščino (april)
- Odgovornost pri taborništvu (maj)
- Kaj mi pomeni biti tabornik (junij)
- Družbena vprašanja (junij)
- Mednarodna aktivnost (september)
- Slovensko taborništvo je na pravi poti (oktober)
- Veliko denarja, malo muzike (november)
- Prihaja sneg (december)

Naredi sam

- Ročaj noža (januar)
- Usnjen ročaj noža (februar)
- Prizigivanje ognja v mokrem okolju (marec)
- Ogenj v luknji (april)
- Obešalnik (maj)
- Klopca (junij)
- Postavljanje šotora (julij-avgust)
- Ročaj za sekiro (september)
- Iz stare mačete v nož (oktober)
- Frača (november)
- Lesena škatla (december)

Orientacija

- Orientacija in varnost (januar)
- Pametni telefoni (februar)
- Orientacija na starih kartah (marec)
- Vaja iz branja reliefa (april)
- Kako ne učimo vrisovanja (maj)
- Ortodroma in loksodroma (junij)
- Orientacija čez poletje (julij-avgust)
- Prvi zemljevid (september)
- Razlika med skico in krokijem (oktober)
- Kako široka je reka? (november)
- Lov na darila (december)

Preizkušamo

- Preklopna žaga in nož (julij-avgust)

Reportaža

- Za tvoj dar MI JE MAR! (januar)
- Hud ZOT (februar)
- Rockovsko obarvan GSJ (februar)
- Tečaj za specialista prve pomoči (februar)
- Obnovimo slovenske gozdove 2 (april)
- Škalska liga odeta v vojaške barve (april)
- Prenovljen NOT (april)
- 1100 palačink na GG race (april)
- V mestu in naravi čofotamo po travi (maj)
- Scoutball (junij)

- Športno, dinamično in izjemno napeto - TAKT (junij)
- Tečaj za vodje in Woodbadge tečaj (september)
- Tečaj pionirstva in bivanja v naravi (september)
- Tečaj orientacije in topografije (september)
- Pazi, kje hodiš! - ROT (oktober)
- Zlata puščica (november)
- GROF (november)
- Miklavžev ZNOT (december)

Strip o Lisjakih

- Lisjaki postanejo stezosledci (januar)
- ... na vodovem sestanku (februar)
- ... na orientacijskem tekmovanju (marec)
- ... in aprilsko vreme (april)
- ... in dan tabornikov (maj)
- ... pokažejo svoj talent (junij)
- ... gredo na bivač (julij-avgust)
- ... pečejo tvist (september)
- ... nabirajo kostanj (oktober)
- ... in noč čarovnic (november)
- ... in prvi sneg (december)

Strokovno

- Čipka za tabornike (januar)
- 20 let v sistemu zaščite in reševanja (januar)
- Ali večšine pozimi spijo? (februar)
- Mladinski svet Slovenije (marec)
- Vizionski Program za mlade (marec)
- Območne organizacije ZTS (maj)
- Če nam na taboru zagode vreme (maj)
- Vremenski podatki na dlani (junij)
- Za zdravje mladih (julij-avgust)
- Funkcija za človeka (julij-avgust)
- Razvojni cilj in angažiranost prostovoljcev (november)

Svetkova avantura

- Forum raziskovalcev v Srbiji (marec)
- Evropski izobraževalni forum (junij)
- Intercamp (julij-avgust)
- Drugačne navade, a namen je enak (oktober)
- Severni kurirji na Nizozemskem (oktober)
- Mladinska izmenjava, 1. del (november)
- Mladinska izmenjava, 2. del (december)

Svetkova avantura - Program

- Pridruži se
- Spoznaj deželo vzhajajočega sonca (januar)
- Spoznaj deželo prijaznih in delavnih ljudi (februar)

- Šport in kultura gresta z roko v roki (marec)
- Pridi v globalno razvojno vas (april)
- Taborjenje z japonskim pridihom (maj)
- Izdelano na Japonskem (junij)
- 70 let svetovnega miru (julij-avgust)
- Kdo smo Slovenci? (september)
- Dejavnosti v skupnosti (oktober)
- V kaj verjamem? (november)
- Srečnosna slamica (december)

Taborniška skrinja

- V družbi urednikov (januar)
- Taborove preobrazbe (februar)
- Smeh vedno pomaga (marec)
- Dan tabornikov skozi spomine ustanoviteljev (april)
- Kako se imenuje tvoj rod? (maj)
- Brezčasnost taborjenj (julij-avgust)
- Taborniki na jamboreejih (september)
- 60 Taborovih naslovnih (oktober)
- Prva gradiva o vozilih in šotorih (november)
- Obrnimo novo stran ... koledarja (december)

Tema meseca

- Taborništvo za novo desetletje (januar)
- Pregled mandata izvršnega odbora ZTS 2012-2015 (februar)
- Struktura in organi ZTS (marec)
- Ugotovitve 34. volilne skupščine ZTS (april)
- Duhovnost v taborništvu (maj)
- Strokovna služba ZTS (junij)
- 23. jamboree na Japonskem (september)
- Kako nastane revija Tabor? (oktober)
- Ženske v skavtskih organizacijah (november)
- Nov priročnik za delo z murni (december)

Varno v naravo

- V času prehladov (januar)
- Ko stisne mraz (februar)
- Pred taborjenjem (marec)
- Žulji (april)
- Tokrat o klopah (maj)
- Sonce (junij)
- Krvavitve in odrgnine (julij-avgust)
- Epilepsija (september)
- Zastrupitve (oktober)
- Zastrupitve s plini (november)
- Zavarovanja (december)

Veščine MČ

- Vremenoslovec (januar)
- Snežna krogla (januar)

- Vodič po kraju (februar)
- Rešilko (marec)
- Eko policaj, Kmetovalec (april)
- Uporabnik noža (maj)
- Moj grb (junij)
- Vremenoslovec (julij-avgust)
- Zeliščar 1, Kmetovalec 1, Kuhar začetnik (september)
- Prijatelj gozda (oktober)
- Redoljub (november)
- Partizanski kurir (december)
- **Veščine GG**
- Kako nekoga dobro potegniti za nos (januar)
- Taborni izumitelj (marec)
- Jezikač (april)
- Kmetovalec 2 (maj)
- Risar skic 1 in 2 (junij)
- Poznavalec fotografije (julij-avgust)
- Plavalec 2 (september)
- Svetilničar (oktober)
- Vodič po slovenski naravi (november)
- Vsi drugačni, vsi enakopravni (december)

Z ognjišča

- Karamelizirano jabolko (januar)
- Krompirjeve ladjice (februar)
- Mafin v pomaranči (marec)
- Krompirjeva zložanka (april)
- Polnjena čebula (maj)
- Piščanec po havajsko (junij)
- Napotki za taborniške kuharje (julij-avgust)
- Krompirjevi paketki (september)
- Zmagoviti krumpantoč (oktober)
- Banane presenečenja (november)
- Ovseni piškoti (december)

Zavozlano

- Sredinska pentlja (januar)
- Kvadratna vez (februar)
- Diagonalna vez (marec)
- Vzporedna vez (april)
- Trinožnik (maj)
- Vežava s smrekovo korenino (junij)
- Vežanje z naravnimi materiali (julij-avgust)
- Taborniška vrvica (september)
- Padalska vrvica (oktober)
- Vrzni voz (november)
- Ribiški voz (december)

Opomba: V indeksu niso navedeni naslovi prispevkov iz rubrik Novice in Od rodov.

LISJAKI IN PRVI SNEG

RIŠE: ŠEKI

PIŠE: TOMZI

Scouting for boys

Ian Hislop (BBC)

Besedilo: Martin Justin

Na prelomu stoletja, ko se je na obzorju že dalo slutiti prihod prve svetovne vojne, so novopečenega kralja največjega svetovnega imperija, Edvarda VII obremenjevale težave precej drugačne, a nič manj kritične narave. Skrbeli so ga mladi fantje, rojeni v mestih, slabotni in bolehn, ki so se brez prave motivacije za življenje vdajali slabim vplivom, skrbela ga je prihodnost imperija, ki naj bi ga ti fantje nekoč vodili.

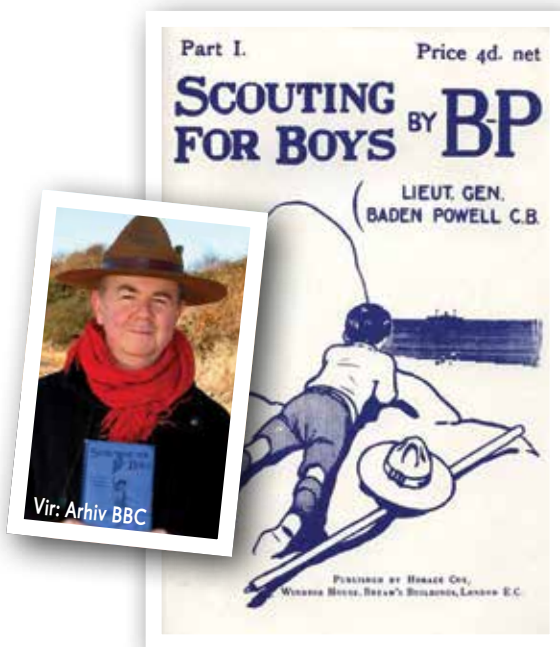
Tako mračno in pesimistično nam Anglijo na prehodu iz 19. v 20. stoletje v svoji oddaji predstavi Ian Hislop, britanski novinar in komedijant, a hitro razbremeni atmosfero. Z naivnim otroškim navdušenjem nam namreč razkrije, da je prihodnost imperija rešila knjiga oziroma edinstvena in navdihujoča ideja za njo - skavtstvo.

Knjiga Scouting for boys je po izidu leta 1908 skoraj v trenutku obsedla takratno mladino in kmalu postala ena najbolj prodajanih knjig prve polovice 20. stoletja poleg Biblije in Korana. A kakor pravi Ian, zagotovo ne izraža kakšne sistematizirane ideologije, povzema le načela, izkušnje in ideje avtorja, vojnega heroja in kasnejšega lorda, predvsem pa začetnika skavtskega gibanja, Roberta Baden-Powella.

Hislop se, jasno, ne more izogniti opisovanju avtorjevih očitnih uspehov, tako skavtskih kot vojaških: Baden-Powell je že pred izidom Scouting for boys zaslovel kot general, ko je 217 dni le s peščico vojakov in civilistov uspešno branil mesto Mafeking pred mnogo številčnejšo bursko vojsko. Vseeno pa se večji del oddaje ukvarja z značajem in mišljenjem, ki ga ta ekscentrični mož pokaže v knjigi. Zdi se, kot da je obseden s škornji in čevlji, iz hoje človeka zna razbrati njegov značaj, ne zaupa moškimi z naoljenimi brki, je velik zagovornik redne prebave in fizične aktivnosti, ki poskuša fantom spet vlti nekaj moškosti in jih naučiti prevzemati odgovornost, pa tudi odločno nasprotuje kajenju, ki naj bi človeka spreminjalo v opico, in navijanju na nogometnih tekmah, ker preprosto ne razume, zakaj bi človek nek šport samo opazoval.

Dokumentarec je zabaven, iskreno angleško navdušen nad vsem angleškim, predvsem pa poučen, saj poda drugačen pogled na skavtstvo in njegovega ustanovitelja kot smo ga verjetno vajeni v naši or-

ganizaciji, kar je, vsaj name, delovalo na nek način osvežujoče. Na primer - nikoli prej nisem slišal, da je bil lord Baden-Powell pred izdajo knjige vojni heroj, da je bila njegova knjiga taka uspešnica, da je bila napisana kot neke vrste "priročnik" za vzgajanje možatih mož, ki bodo lahko branili imperij ... In prav zaradi takih podatkov me je dokumentarec soočil z vprašanjem smiselnosti ohranjanja nekaterih taborniških tradicij. Na primer, ali je preživetje v naravi res nekaj, kar bi moral vsak tabornik znati, če pa si vsi želimo živeti v svetu, kjer nam teh znanj ne bo zares treba uporabljati?

Izdaja Scouting for boys iz leta 1908 z ročnimi ilustracijami Baden-Powella. Vir: Wikimedia Commons

Primerno za: Ogled med božičnimi prazniki. Za popotnice in popotnike ter starejše, ki bi se radi urnili nazaj h koreninam!

Hello Adele

Zapisal: Gape

Foto: Pija Šarko

e G D C

e G D C
Hello, it's me,
e G D C
I was wondering if after all these years you'd like to meet
e G D C
to go over everything,
e G
they say that time's supposed to heal ya
D C
but I ain't done much healing.

e G D C
Hello, can you hear me?
e G D C
I'm in California, dreaming about who we used to be
e G D C
when we were younger and free,
e G D C
I've forgotten how it felt before the world fell at our feet.

G D h C
There's such a difference between us
G D C
and a million miles.

REFREN:

e C G D
Hello from the other side,
e C G D
I must have called a thousand times

e C G D
to tell you I'm sorry for everything that I've done,
e C G D
but when I call, you never seem to be home.
e C G D
Hello from the outside,
e C G D
at least I can say that I've tried
e C G D
to tell you I'm sorry for breaking your heart,
e C G D e
but it don't matter, it clearly doesn't tear you apart anymore.

G D C

e G D C
Hello, how are you?
e G D C
It's so typical of me to talk about myself, I'm sorry.
e G D C
I hope that you're well,
e G D C
did you ever make it out of that town where nothing ever happened?

G D h C
It's no secret that the both of us
G D C
are running out of time.

REFREN 2x

13.–14. december	Luč miru iz Betlehema	dobrodelna akcija
9. januar	Glas svobodne Jelovice	orientacijsko tekmovanje
	Okolica Škofje Loke	GG+
	Več na rsk.rutka.net/gsj	Rod svobodnega Kamnitnika Škofja Loka
16. januar	Človek, ne jezi se	taborniško igralno tekmovanje
	OŠ Cerčno, pričetek ob 9. uri	MČ+
	Več na: raj.rutka.net	Rod aragonitnih ježkov Cerčno
29.–30. januar	Zimsko orientacijsko tekmovanje	orientacijsko tekmovanje
	Laporje pri Slovenski Bistrici	GG+
	Rok prijau: 31. 12., 15. 1., 24. 1.	Cena: 40 €, 50 €, 60 €/ekipo
	Več na zot.rutka.net	Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor
5.–8. februar	Megamodul	taborniško izobraževanje
	Dom borcev in mladine, Zapotok nad Igom	14+
	Cena: 35 € Več na stencas.taborniki.si/izobrazevanje/kaj-je-megamodul	Zueza tabornikov Slovenije

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

PRIJAVI SE NA ZOT 2016!

14.-31. december 2015 **40 €**

1.-15. januar 2016 **50 €**

16.-24. januar 2016 **60 €**

Laporje, 29.-30. januar 2016

 <http://zot.rutka.net/>

 /ZimskoOrientacijskoTekmovanje

RAJ Cerkno organizira

človek, ne jezi se

6. prvenstvo v "človek, ne jezi se"

<http://raj.rutka.net>

KDAJ: 16. januar 2016

KJE: Osnovna šola Cerkno

KDO: MČ, GG, PP, RR, Grče

ZMAGAJ!

